

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Účetní a daňové aspekty podnikání fyzických osob v České republice a Spolkové republice
Německo

Accounting and Tax Aspects of Businesses Individuals in the Czech Republic and the Federal
Republic of Germany

Student: Bc. Denisa Cvešperová
Vedoucí diplomové práce : Ing. Bartková Hana, Ph.D.

2018

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Denisa Cvešperová**

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně

Téma: Účetní a daňové aspekty podnikání fyzických osob v České republice a
Spolkové republice Německo
Accounting and Tax Aspects of Businesses Individuals in the Czech
Republic and the Federal Republic of Germany

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Účetní a daňové aspekty podnikání fyzických osob v České republice
3. Účetní a daňové aspekty podnikání fyzických osob ve Spolkové republice Německo
4. Komparace účetních a daňových aspektů podnikání a vyhodnocení výsledků
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2017*. 14. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. 144 s. ISBN 978-80-271-0424-6.

HNÁTEK, Miloslav a David ZÁMEK. *Daňové a nedaňové náklady*. Praha: ESAP, 2016. 230 s. ISBN 978-80-905899-2-6.

RYNEŠ, Petr. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2017*. Olomouc: ANAG, 2017. 1152 s. ISBN 978-80-7554-061-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Hana Bartková, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

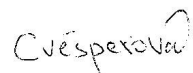

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně mimo přílohy č. 1-2, které mi byly dány k dispozici.“

V Ostravě, dne 27.4.2018

Bc. Denisa Cvešperová

1	ÚVOD	3
2	ÚČETNÍ A DAŇOVÁ SOUSTAVA V ČESKÉ REPUBLICE	7
2.1	Daňová evidence	8
2.2	Účetnictví.....	10
2.2.1	Legislativa	11
2.2.2	Legislativní změny od 1.1.2017	13
2.2.3	Základní pojmy v účetnictví.....	13
2.2.4	Účetní závěrka.....	14
2.3	Daňový systém v České republice	15
2.3.1	Daň z příjmů.....	16
2.3.2	Poplatník daně z příjmů fyzických osob	16
2.3.3	Předmět daně z příjmů fyzických osob	16
2.3.4	Zdaňovací období	17
2.3.5	Základ daně a daňová ztráta	17
2.3.6	Výpočet daně z příjmů FO	18
2.3.7	Daňová problematika podnikající fyzické osoby	20
2.3.8	Daňová novela zákona o dani z příjmu	23
2.4	Odvodový systém České republiky	25
2.4.1	Sociální pojištění	25
2.4.2	Zdravotní pojištění	28
3	ÚČETNÍ A DAŇOVÁ SOUSTAVA VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO.	30
3.1	Podnikání jednotlivce.....	30
3.1.1	Svobodné povolání.....	31
3.1.2	Živnost.....	31
3.2	Vedení účetnictví ve Spolkové republice Německo	32
3.2.1	Legislativa	32
3.2.2	Zásady správného účetnictví	33
3.2.3	Změny a úpravy legislativy SRN od 1. 1. 2017	36

3.2.4	Oceňování rozvahových položek	36
3.2.5	Účtování a účty.....	36
3.2.6	Zjednodušená metoda pro zjištění zisku	37
3.2.7	Účetní závěrka.....	38
3.3	Daňový systém ve Spolkové republice Německo	39
3.3.1	Legislativa	39
3.3.2	Předmět daně z příjmů fyzických osob	39
3.3.3	Poplatník daně z příjmů fyzických osob	40
3.3.4	Zdanitelný příjem	41
3.3.5	Úpravy zdanitelného příjmu.....	41
3.3.6	Stanovení sazby a vzorců pro výpočet daně z příjmů fyzických osob	42
3.3.7	Společné zdanění manželů	44
3.3.8	Zákonné lhůty a termíny	44
3.3.9	Změny platnosti zákonů od 1.1.2016	45
3.3.10	Daň živnostenská.....	45
3.3.11	Daň církevní	45
3.3.12	Solidární příplatek	46
3.4	Odvodový systém Spolkové republiky Německo.....	46
3.4.1	Sociální pojištění	46
3.4.2	Zdravotní pojištění	47
4	ÚČETNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY PODNIKAJÍCÍ FYZICKÉ OSOBY	48
4.1	Podnikání fyzické osoby v České republice	48
4.1.1	Daňová evidence	48
4.1.2	Právní aspekty podnikání	49
4.1.3	Výpočet daně z příjmu	50
4.1.4	Zdravotní pojištění	53
4.1.5	Sociální pojištění	54
4.2	Vedení účetnictví	54
4.2.1	Právní aspekty podnikání	55
4.2.2	Výpočet daňové povinnosti	62

4.2.3	Zdravotní pojištění	63
4.2.4	Sociální pojištění	64
4.3	Podnikání fyzické osoby v Německu.....	64
4.3.1	Právní náležitosti podnikání	64
4.3.2	Přepočet údajů z českého účetnictví.....	65
4.3.3	Vedení účetnictví.....	67
4.3.4	Daňová povinnost v SRN.....	74
4.3.5	Zdravotní pojištění	77
4.3.6	Sociální pojištění	78
5	KOMPARACE ÚČETNÍCH A DAŇOVÝCH ASPEKTŮ PODNIKAJÍCÍ FYZICKÉ OSOBY A NÁSLEDNÁ DOPORUČENÍ PRO PODNIKÁNÍ.....	79
6	ZÁVĚR.....	87
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	89
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	98
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 ÚVOD

Spolková republika Německo (dále pouze „SRN“) je velmi důležitým partnerem České republiky, a to jak z hlediska politických, tak i obchodních vztahů. Statistiky Ministerstva průmyslu a obchodu z ledna 2017 tato tvrzení jen potvrzují tím, že 32,4 % celkového českého exportu směřuje do SRN, importy od sousedů ze západu pak činí podstatných 24,7 % z objemu. Je nutné zmínit bilaterální smlouvy či otevření trhu práce pro občany České republiky (od května roku 2011 volný pohyb pracovníků).

Mnoho českých občanů se rozhodlo do SRN odcestovat za pracovní příležitostí či studiem, někteří z nich zde dokonce žijí trvale. Oficiální statistika uvádí, že v SRN k 31.12.2017 (novější statistiky nejsou k dispozici) žilo 54 654 osob z České republiky, ovšem skutečná čísla jsou pravděpodobně mnohem vyšší. Tento počet představuje pouze osoby s trvalým bydlištěm na území SRN.

Silným argumentem českých občanů pro život v SRN je její ekonomická vyspělost, potenciálně nabízí daleko vyšší životní úroveň. V roce 2016 průměrná mzda v SRN činila 3 703 EUR¹, což představuje 3,5 násobek průměrné mzdy v ČR. S vyššími výdělky samozřejmě souvisí vyšší životní náklady. Dle dat z eurostatu byla průměrná cenová hladina v SRN z prosince 2017 o necelých 56 % vyšší než v České republice². Položky, které jsou obecně v SRN daleko dražší jsou např. energie, služby, bydlení, pohonné hmoty atd. Věci denní spotřeby společně s potravinami jsou spíše nízké, v porovnání s ostatními státy Evropské unie. Rozdíl cenových hladin mezi ČR a SRN není tak enormní, aby dokázal vymazat výhodu vyšších mezd či zisků z podnikání.

I v SRN má fyzická osoba možnost vykonávat svou činnost na základě živnostenského oprávnění. Jedná se o velice oblíbenou a mezi občany rozšířenou variantu podnikání. Mezi hlavní důvody pro výběr této varianty podnikání patří nízké administrativní a právní nároky

¹ JAK VYSOKÉ JSOU MZDY V NĚMECKU A KOLIK Z NICH UKROJÍ DANĚ: *Podívejte se na přehlednou tabulku* [online] 2018 [8.1.2018]. Dostupné z: <http://www.e15.cz/finexpert/vydavame/jak-vysoke-jsou-mzdy-v-nemecku-a-kolik-z-nich-ukroji-dane-podivejte-se-na-prehlednou-tabulku-1334326>

² COMPARATIVE PRICE LEVELS OF CONSUMER GOODS AND SERVICES [online] 2018 [8.1.2018]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Comparative_price_levels_of_consumer_goods_and_serviceskonr

na zahájení i provoz činnosti, i přes zjevné nevýhody v podobě neomezeného ručení majetkem. Mnoho českých občanů již na území SRN podnikání a další tuto variantu teprve zvažují. Účetní a daňové povinnosti v ČR a SRN spojené s podnikatelskou činností fyzické osoby se značně odlišují, společně s neznalostí zákona a předpisů je to pro mnoho subjektů odrazující. Pro mnoho z nich je snazší se stát zaměstnancem. Dalším možným demotivujícím aspektem je celková daňová zátěž a vysoké odvody na pojistné pojištění.

Diplomová práce má za úkol sestavit ucelený náhled na účetní a daňovou problematiku podnikání fyzické osoby na území SRN. Na základě provedené analýzy současných povinností a odvodů v ČR je porovnána výše celkové daňové zátěže v ČR a SRN. Získané poznatky z analýzy směřují k formulaci doporučení, která jsou určena nejen konkrétní fyzické osobě, ale všem, které zvažují podnikání v SRN. Informace obsažené v diplomové práci mohou posloužit při procesu rozhodování nebo jako podklady pro vedení účetní a daňové agendy.

CHARAKTERISTIKA POUŽITÉ METODIKY

Cílem diplomové práce je vymezit účetní a daňové aspekty podnikání fyzických osob v České republice a Spolkové republice Německo a následná aplikace na reálný model vedoucí k formulaci doporučení pro konkrétní subjekty. Ke splnění hlavního cíle vedou následující dílčí cíle:

- Vymezení daňových a účetních aspektů podnikání fyzických osob v ČR.
- Vymezení daňových a účetních aspektů podnikání fyzických osob v SRN.
- Analýza a následná komparace daňových a účetních aspektů podnikání konkrétní fyzické osoby v ČR a SRN.
- Srovnání celkových odvodů v ČR a SRN.
- Formulace doporučení.

K naplnění stanovených cílů byla nejprve za pomoci metod analýzy a deskripce zpracována legislativní a teoretická východiska, která jsou v další části práce podrobena komparaci. Pro aplikaci konkrétních poznatků na podnikající fyzickou osobu je využita metoda syntézy. Pro účely diplomové práce je nutné část účetních údajů transformovat do podoby pro použití v SRN. Tento přepočítání účetních dat je možno provést, až na základě vytvoření koeficientu na bázi poměrů hrubého domácího produktu na obyvatele a průměrných mezd v porovnávaných zemích. Při komparaci výsledných povinností ČR a SRN je využita metoda efektivních sazeb.

Pro výpočet efektivní sazby (daně, pojištění, celkové zátěže) je v čitateli dosažena výše příslušných odvodů a do jmenovatele je dosažen hrubý příjem. Na základě zjištěných poznatků jsou s aplikovanou metodou dedukce formulovány adekvátní závěry.

Diplomová práce se řídí dle legislativy platné k roku 2017, jsou v ní obsaženy i komentáře týkající se změn platných od roku 2018. Údaje z účetnictví poskytla fyzická osoba s podmínkou nezveřejnění identifikačních údajů.

Německé termíny jsou přeloženy pomocí slovníku účetních pojmů a slovních spojení, které se běžně používají v praxi. Pro minimalizaci doslovných překladů jsou v práci uplatněny české ekvivalenty.

2 Účetní a daňová soustava v České republice

Pro účely této diplomové práce je nutné si upřesnit, co se rozumí pod pojmem podnikání fyzických osob. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání hovoří o tzv. živnostenském podnikání (dále pouze živnost)³. Tento zákon přesně uvádí co je a není živnost. Definice dle zákona o živnostenském podnikání zní „živnost je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem“⁴. V případě lékařské, auditorské, právní, autorské a archeologické činnosti se nejedná o živnost (veškerý výčet živností je vymezen v zákoně o živnostenském podnikání)⁵. Dále zákon o živnostenském podnikání upravuje podmínky pro provozování živnosti, dělí živnosti do kategorií a vymezuje subjekty, které jsou oprávněny provozovat živnost. Na základě způsobu vzniku živnosti lze rozeznat živnost ohlašovací či koncesovanou.

Ohlašovací živnost

V případě této živnosti je její vznik subjekt povinen ohlásit na příslušném živnostenském úřadě. V této kategorii jsou zařazeny živnosti řemeslné, vázané a volné. Pro výkon řemeslné živnosti je nutné doložit odbornou způsobilost žadatele (např. výuční list). Speciální odbornou způsobilost je žadatel povinen prokázat také při žádosti o vázanou živnost. Volná živnost není vázaná se splněním žádných zvláštních podmínek, je však nutné splnit všeobecné podmínky (žadatel je způsobilý k právním úkonům, dosáhl věku 18 let, je bezúhonný).

Koncesovaná živnost

Ke vzniku této živnosti je nutné získat udělení koncese (povolení od příslušných státních orgánů). Žadatel musí vyčkat na povolení k výkonu živnosti, mimo jiné musí splňovat všeobecné podmínky (Dušek et al., 2017).

Fyzická osoba je při výkonu živnosti povinna vést daňovou evidenci nebo podvojně účetnictví. V případě, kdy subjekt uplatňuje výdaje paušálem vede pouze evidenci příjmů a

³ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v aktuálním znění § 1

⁴ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v aktuálním znění § 2

⁵ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), v aktuálním znění § 3

pohledávek.⁶ Od 1.1.2016 vzniká možnost vést jednoduché účetnictví, ovšem pouze pro subjekty, které vymezuje zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb. § 38a.

2.1 Daňová evidence

Pokud fyzické osobě plynou příjmy ze závislé činnosti, navíc není účetní jednotkou (dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví) povede tzv. daňovou evidenci nebo evidenci příjmů pohledávek (v případě, že osoba uplatňuje výdaje paušálem). V roce 2004 daňová evidence nahradila tzv. jednoduché účetnictví, které bylo až na výjimky zrušeno (od 1.1.2016 znovu zavedeno, pro jisté subjekty)(Dušek et al.,2017). Dle § 7b zákona o daních z příjmu č. 586/1992 Sb. se daňovou evidencí rozumí „*evidence pro účely stanovení základu daně a daně z příjmu. Tato evidence obsahuje údaje o příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně, majetku a dluhů.*“⁷

Vedle základního účelu (stanovení základu daně a daně z příjmu) daňová evidence informuje o stavu a pohybu majetku a závazků podnikatele, poskytuje tedy podklady pro řízení podniku a rozhodování v ekonomické oblasti. Při vedení daňové evidence subjekt vychází z prvotních dokladů (ve většině případů se jedná o fakturu), které poslouží jako podklad pro jednotlivé záznamy. Záznamy jsou dále roztríděny a sumarizovány (Dušek et al., 2017). Podoba vedení daňové evidence je různá a záleží na konkrétním podnikateli. Peněžní prostředky jsou klasicky zapisovány v peněžním deníku (deník příjmů a výdajů), složky majetku a dluhů pak v evidenčních kartách. Daňovou evidenci lze sestavit z následujících položek (Dušek et al., 2017):

- deník příjmů a výdajů,
- karta dlouhodobého majetku vč. odpisů,
- karta zásob,
- kniha pohledávek a závazků,
- karta rezerv,

⁶ VÝDAJE STANOVENÉ PAUŠÁLEM [online] 2017 [20.7.2017]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Ucetnictvi-a-danova-evidence/danova-evidence-vydaje-stanovene-pausalem-podvojne-ucetnictvi-jak-prokazat-prijmy-a-vydaje-osvc/Vydaje-stanovene-pausalem.html>

⁷ § 7b zákona o daních z příjmu č. 586/1992 Sb.

- karta úvěrů a půjček,
- mzdová evidence,
- kniha jízd,
- pokladní kniha,
- evidence stálých plateb apod.

Mezi příjmy podnikatele jsou řazeny všechny peněžní i nepeněžní příjmy, které podnikateli plynou z jeho podnikatelské činnosti. Výjimkou je úrok na vkladovém účtu, což je kapitálový příjem. Daňově uznatelné výdaje jsou takové, které bezprostředně souvisí s činností podnikatele (nákup materiálu, zboží či služeb, odpisy hmotného majetku, pojistné na sociální a zdravotní zabezpečení hrazené zaměstnavatelem, náklady spojené s pořízením nehmotného majetku, nájemné, výdaje na pracovní cesty, rezervy a opravné položky. Dále jsou to také výdaje spojené s majetkem, který je zařazen do obchodního majetku. Mezi daňově neuznatelné výdaje lze zařadit např. pojistné OSVČ, výdaje spojené s reprezentací, manka škody přesahující náhrady, výdaje na parkovné a pohonné hmoty v případě, že podnikatel využívá paušálního výdaje na dopravu (Dušek et al., 2017). Příjmy a výdaje jsou evidovány do kalendářního roku, ve kterém došlo k pohybu peněz. Daňovou evidenci pro účely stanovení základu daně z příjmů je povinen vést i neplátce daně z přidané hodnoty (dále pouze „DPH“).

Neplátce DPH

Fyzická osoba, která je neplátcem DPH a zároveň uplatňuje výdaje paušálně procentem z příjmů je povinna uchovávat pouze faktury vydané, respektive jen všechny její příjmy. Pro případ kontroly z příslušného finančního úřadu je povinna tyto dokumenty schraňovat tři roky od konce dotyčného roku.

Plátce DPH

Subjekt se povinně plátcem DPH stane, pokud jeho obrat za předchozích 12 kalendářních měsíců překročil 1 milion Kč včetně. Obrat je nutné sledovat po ukončení každého měsíce za 12 měsíců zpětně. Plátcem DPH se stává od začátku druhého měsíce po měsíci, ve kterém skutečnost nastala. Od tohoto dne musí začít plnit povinnosti plátce DPH. Povinná registrace plátce musí proběhnout do 15. dne od skončení měsíce, kdy obrat překročil. Plátcem DPH se osoba může stát i dobrovolně (Dušek, 2017).

Daňová evidence pro účely stanovení základu daně z příjmu je obdobná jako u neplátce DPH, plátce má navíc povinnost vést evidenci pro účely stanovení přiznání k DPH. Tuto oblast upravuje § 100 a § 100a zákona č. 235/2004 Sb., zákon o dani z příjmu.

Evidence pro účely DPH musí obsahovat veškeré údaje týkající se k daňovým povinnostem subjektu, a to v takovém členění, aby byl schopen sestavit daňové přiznání k DPH, od roku 2016 kontrolní hlášení a případně i souhrnné hlášení. Konkrétní záznamy musí být zaevidovány dle příslušných sazeb DPH.

V praxi se lze setkat s těmito evidencemi:⁸

- evidence uskutečněných zdanitelných plnění,
- evidence přijatých zdanitelných plnění, z kterých bude uplatňovat nárok na odpočet DPH,
- evidence uskutečněných plnění, která nejsou předmětem DPH nebo jsou osvobozena od DPH,
- evidence obchodního majetku, a
- při pořízení zboží z jiného členského státu z EU vede evidenci o hodnotě pořízeného zboží, která je rozdělena dle jednotlivých zemí.

Plátce DPH je povinen daňové doklady a daňovou evidenci k DPH schraňovat po dobu 10 let od konce roku, kdy došlo ke zdanitelnému plnění.

2.2 Účetnictví

Účetnictví představuje zobrazení ekonomické aktivity subjektů, kteří jsou dle právních předpisů povinni vést účetnictví. Cílem účetnictví je zjistit výsledek hospodaření konkrétního subjektu. Dokladování aktivity musí být průkazné, přesné a spolehlivé.

⁸ PLÁTCE DPH DAŇOVÁ EVIDENCE [online] 2017 [20.7.2017]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/platce-dph-danova-evidence.php>

2.2.1 Legislativa

Základním předpisem upravující účetnictví v ČR je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví a dále je to vyhláška č. 500/2002 Sb., na základě níž se provádějí vybraná ustanovení zákona o účetnictví. Je nezbytné zmínit i České účetní standardy pro podnikatele (Ryneš, 2017).

Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví

Tento zákon upravuje celou řadu oblastí, spadající do finančního účetnictví. Zákon vymezuje a upravuje následující pojmy (Ryneš, 2017):

- účetní jednotky,
- soustavu podvojného účetnictví a jeho náležitosti,
- samotný předmět účetnictví,
- povinnosti účetních jednotek,
- účetní knihy, záznamy a doklady (jejich archivaci),
- účetní období,
- směrnou účtovou osnovu,
- otevírání a zavírání účetních knih,
- účetní závěrku,
- pravodla pro oceňování,
- inventarizaci obchodního majetku a
- další účetní metodiky.

Pro účely diplomové práce je užitečná definice, která jmenuje osoby, povinné vést účetnictví. Účetní jednotky, kterým zákon prikazuje vést účetnictví jsou:⁹

- právnické osoby mající sídlo na území České republiky,
- zahraniční osoby, které podnikají nebo provozují jinou činnost dle zvláštních předpisů na území České republiky,
- organizační složky státu,
- fyzické osoby zapsány v obchodním rejstříku,
- fyzické osoby jejichž obrat dle zákona o DPH přesáhl bezprostředně předcházející kalendářní rok 25 000 000 Kč,

⁹ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví § 1. odst. 2

- fyzické osoby, které vedou účetnictví dobrovolně,
- ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou společníky sdruženými ve společnosti, pokud alespoň jeden ze společníků sdružených v této společnosti je osobou uvedenou v písmenech a) až f) nebo h) až l).
- ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní předpis,
- svěřenské fondy podle občanského zákoníku,
- fondy obhospodařované penzijní společností,
- investiční fondy bez právní osobnosti podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy, nebo
- ty, kterým povinnost sestavení účetní závěrky stanoví zvláštní právní předpis nebo které jsou účetní jednotkou podle zvláštního právního předpisu.

Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu vedou osoby, které se rozhodly vést účetnictví dobrovolně a nemají povinnost mít závěrku ověřenou auditorem. Subjekt účtuje pouze v jedné účetní knize (spojení hlavní knihy a deníku) a může účtovat pouze na úrovni účtových skupin. Nemusí používat podrozvahové a analytické účty. Zjednodušení je zřejmé i v účetní závěrce a to zejména v oblasti oceňování, rezerv a opravných položek (Skálová, 2017).

Vyhláška č. 500/2002 Sb.

Hlavním úkolem vyhlášky Ministerstva financí č. 500/2002 Sb. je provádět určitá ustanovení zákona o účetnictví. Upravuje zejména účetní metody, směrnou účtovou osnovu, položky účetních závěrek (jejich rozsah a obsah), formát účetních výkazů a zhotovení výroční zprávy (Ryneš, 2017). Účetní vyhláška se nevztahuje na osoby vedoucí daňovou evidenci a na osoby, které vykazují dle IFRS. Taktéž není závazná pro organizační složky státu, fondy národního majetku, finanční instituce, územní samosprávné celky, všeobecně prospěšné společnosti, příspěvkové organizace společenství vlastníků bytových jednotek (Ryneš, 2017).

České účetní standardy pro podnikatele

České účetní standardy představují pravidla, podle nichž se účetní jednotky řídí při sestavování účetní závěrky a celkového vedení účetnictví. Jsou doplňkem základních legislativních předpisů Českého účetnictví.

2.2.2 Legislativní změny od 1.1.2017

Oproti roku 2016 kdy došlo v účetnictví k řadě změn, v roce 2017 novela zákona o účetnictví účetní jednotky nijak nezasáhne. Největší změnou je pro účetní jednotky, které jsou subjekty veřejného zájmu povinnost uvádět nefinanční informace. Došlo k drobným formulačním změnám. Jedná se především změny v oblasti pojmů např. správní delikt byl nahrazen pojmem přestupek. Dále je možno vykazovat v účetní závěrce aktiva rozdělená na stálá a oběžná.¹⁰

2.2.3 Základní pojmy v účetnictví

Účetní zásady, metody a principy

Účetní jednotka si musí počínat tak, aby vedení účetnictví bylo v souladu s účetními zásadami, metodami a principy (Ryneš, 2017):

- věrné a poctivé zobrazení,
- nepřetržité trvání účetní jednotky,
- nezávislost účetních období,
- vymezení okamžiku realizace,
- vymezení účetní jednotky,
- zákaz kompenzace,
- oceňování,
- stálost metod,
- bilanční kontinuita a
- zásada opatrnosti.

Předmětem účetnictví je účtování o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasív, nákladech, výnosech a hospodářském výsledku.

Účty zachycují účetní případy, mají své číslo a název a jsou součástí účetní osnovy, kterou si každý subjekt může zvolit dle svého uvážení. Zákon upravuje pouze účty v osnově.

¹⁰ DANĚ A ÚČETNICTVÍ: *Účetnictví 2017* [online] 2017 [18.8.2017]. Dostupné z: <http://www.behounek.eu/news/dane-2017/>

Účetní zápisy zachycují samotné ekonomické jevy na účty. Musí být splněna podmínka podvojnosti a souvztažnosti. Princip podvojnosti znamená, že ekonomický jev vstupuje na stranu MD i D, přičemž se částka na obou účtech musí rovnat (Skalková, 2017). Souvztažnost zachycuje jevy na účty, které musí odpovídat povaze konkrétního jevu.

Účetní knihy vedou účetní zápisy, a to buď chronologicky nebo systematicky. Chronologické řazení znamená, že jsou zápisy seřazeny časově a systematické řazení znamená, že jsou zápisy seřazeny věcně. Mezi účetní knihy se řadí (Skalková, 2017):

- deník – zápisy jsou zanášeny chronologicky na základě účetních dokladů,
- hlavní kniha – zde se nachází syntetické účty s účtového rozvrhu,
- knihy analytické evidence a
- knihy podrozvahových účtů.

Majetek a závazky

Aktiva pro podnik představují majetek, který je výsledkem hospodářské činnosti za minulé období, je ocenitelný v peněžních jednotkách. Pasiva představují závazky a slouží jako zdroje financování majetku. V budoucnu vyvolají snížení aktiv.

Náklady a výnosy

Při ekonomické aktivitě podniku vznikají jak náklady, tak i výnosy. Náklady vedou ke snížení aktiv nebo zvýšení závazků. Výnosy naopak zvyšují hodnoty aktiv či snížení závazků. Rozdíl mezi výnosy a náklady se definuje jako výsledek hospodaření (Ryneš, 2018).

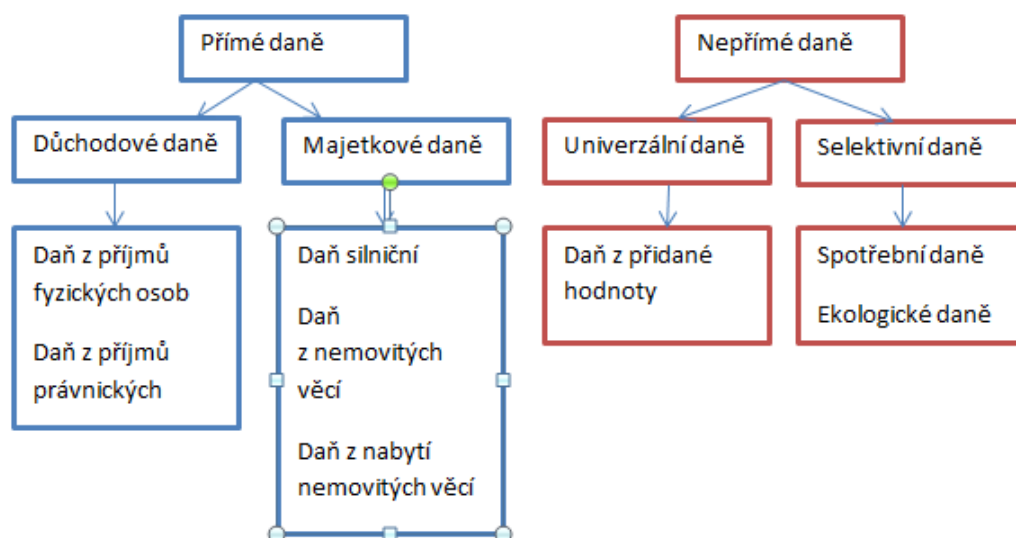
2.2.4 Účetní závěrka

Jak tvrdí Ryneš (2017, s. 65) „*Účetní závěrka je klíčovým dokumentem, kterým vrcholí účetní práce v účetní jednotce za celé účetní období. Slouží k podávání věrného a poctivého obrazu o předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky, tj. obrazu o majetku, závazcích, vlastním kapitálu a o nákladech a výnosech a výsledku hospodaření jako rozdílu mezi výnosy a náklady.*“ Součástí každé účetní závěrky je rozvaha, výkaz zisků a ztrát a další přílohy. Jeli závěrka sestavována v plném rozsahu její povinnou součástí je i přehled o změnách vlastního kapitálu a přehled peněžních toků.

2.3 Daňový systém v České republice

Daňový systém v České republice je jako v jiných rozvinutých zemích tvořen několika jednotlivými daněmi. Hlavním kritériem pro jejich rozdělení je vztah daného subjektu (osoba, která daň odvádí) k daňovému břemenu. V České republice se lze setkat se dvěma druhy daní. V případě přímé daně lze konkrétně specifikovat osobu, která bude daň platit (poplatník). Daň se obvykle odvádí z jeho příjmů nebo majetku. V případě nepřímé daně není možné předem určit daňového poplatníka, tedy osobu, která bude daň platit. Lze definovat pouze osobu, která konkrétní nepřímou daň státu odvádí, tj. plátce daně. V podstatě se jedná o daň ze spotřeby. Je zahrnuta jako přírážka v ceně zboží či služeb nakupovaných spotřebitelem, který ji hradí v rámci úhrady své spotřeby. Státu je však daň odvedena jednotlivým obchodníkem.

Obr. 2.1 Daňová soustava ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

Typy zdanění

Každá země má svůj daňový systém, tím pádem i odlišnou formu zdanění, jinak formulovaný základ daně i samotný výpočet daně. Z důvodu odlišného druhu zdanění v České republice a Německu, je nutno zmínit čím jsou jednotlivé druhy zdanění charakteristické (Marková, 2017).

- Lineární daňový systém – v tomto případě je sazba daně za všech podmínek konstantní (stejná pro všechny plátce), výše zdanění je přímo úměrná výši základu daně. Tento systém je v České republice používán od roku 2008. Dříve bylo použito progresivní zdanění. V případě dani z příjmů hovoříme o rovné dani, která je součástí lineárního daňového systému.
- Progresivní daňový systém – výše daně je závislá na výši příjmů (čím vyšší daňový základ, tím vyšší sazba daně). Tento systém je platný v Německu.
- Regresivní daňový systém – opět závislý na výši příjmů (čím vyšší daňový základ, tím nižší sazba daně).

2.3.1 Daň z příjmů

Nejdůležitějším bodem této diplomové práce je bezesporu daň z příjmu. Daň je upravena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP). Daň z příjmu se dále dělí na daň z příjmu fyzických osob (DPFO) a na daň z příjmu právnických osob (DPPO). Diplomová práce se bude zabývat pouze DPFO.

2.3.2 Poplatník daně z příjmů fyzických osob

Poplatníky DPFO jsou daňový rezidenti nebo nedaňový rezidenti České republiky. Daňový rezident je fyzická osoba, která má na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržuje (alespoň 183 dní v roce). Tato osoba má daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Daňový nerezident nesplňuje výše uvedená kritéria nebo to o něm stanoví mezinárodní smlouvy. Za nerezidenta lze také označit osobu, která se v tuzemsku zdržuje za účelem léčení či studia. Jejich daňová povinnost se vztahuje pouze na příjmy, které plynou ze zdrojů na území České republiky.¹¹

2.3.3 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Veškerý výčet příjmů (peněžních i nepeněžních) spadajících pod DPFO je uveden v § 3 ZDP. Nicméně, pro potřeby diplomové práce je důležité, že předmětem DPFO jsou veškeré příjmy ze samotné činnosti vykonávající fyzickou osobou.

¹¹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, v aktuálním znění §2

Předmětem daně jsou (Marková, 2017):

- příjmy ze závislé činnosti (dle § 6 zákona),
- příjmy ze samostatné činnosti (dle § 7 zákona),
- příjmy z kapitálového majetku (dle § 8 zákona),
- příjmy z nájmu (dle § 9 zákona),
- ostatní příjmy (dle § 10 zákona).

2.3.4 Zdaňovací období

Dle § 16b ZDP je zdaňovacím obdobím DPFO kalendářní rok. Fyzická osoba je v určitých případech (roční příjmy přesáhnou 15 000 Kč) povinna podat po skončení zdaňovacího období přiznání k dani, ve kterém je nutné uvést veškeré příjmy, které jsou předmětem daně (mimo příjmů, které jsou osvobozené od daně a příjmů, kde je daň odváděna srážkově). Fyzická osoba dle § 136 daňového řádu podává daňové přiznání (Marková, 2017):

- nejpozději do 3 měsíců po skončení zdaňovacího období,
- nejpozději do 6 měsíců po skončení zdaňovacího období, v případě že využije služeb daňového poradce nebo má povinnost mít ověřenou účetní závěrku auditorem.

2.3.5 Základ daně a daňová ztráta

Dle § 5 ZDP je základem daně z příjmu FO rozdíl mezi příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období a výdaji, které byly prokazatelně vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Poplatníkovi, který dosahuje dvou a více druhů příjmů současně ve smyslu § § 6 – 10 ZDP se základ daně počítá jako součet dílčích základů daně jednotlivých druhů příjmů z § § 6 – 10 ZDP. Základ daně tvoří příjmy, které jsou předmětem daně, nikoliv příjmy osvobozené od daně z příjmů dle § 4 ZDP a příjmy podléhající zvláštní sazbě daně dle § 36 ZDP. V případě, kdy výdaje uvedené v § § 7 a 9 ZDP ve zdaňovacím období přesahují příjmy, hovoříme o tzv. ztrátě (Marková, 2017). Poplatník, který má více druhů příjmů má možnost dílčí daňovou ztrátu nahradit zbylými dílčími základy daně jak v běžném, tak příštím období (v případě, že ztrátu není schopen uplatnit v běžném období).

2.3.6 Výpočet daně z příjmů FO

Daň je počítána ze základu daně, který je snížen o odčitatelné položky a nezdanitelné částky základu daně.

Odčitatelné položky

Položky, které lze odečíst od základu daně jsou uvedeny v § 34 ZDP. Od základu daně je možno odečíst daňovou ztrátu z minulých let (a to nejdéle v 5 zdaňovacích obdobích, které následují po období, kdy ztráta vznikla), výdaje na podporu výzkumu a vývoje.

Nezdanitelné části základu daně

Nezdanitelné části základu daně jsou upraveny dle § 15 ZDP, kde je vymezen kompletní výčet těchto částí společně se všemi podmínkami pro jejich uplatnění. Jedná se o úroky z hypotečního úvěru, pojistné na penzijní připojištění soukromé životní pojištění, bezúplatná plnění (dříve dary), příspěvek na úhradu dalšího vzdělávání a členské odborové příspěvky. Způsob prokazování podrobně popisuje ustanovení § 38k a 38l zákona o daních z příjmů (Dušek, 2017).

Sazba daně a solidární daň

Daň ze základu daně, který je snížen o nezdanitelnou část základu daně a o odčitatelné položky a zaokrouhlen na sto korun dolů dle § 16, je ve výši 15%.

Solidární zvýšení daně z příjmů fyzických osob bylo zavedeno v roce 2013. Je ve výši 7 % z úhrnu hrubých příjmů ze závislé činnosti a dílčího základu daně z podnikání přesahujícího 1 355 136 Kč (limit platný pro rok 2017). Maximální vyměřovací základ pro pojistné na sociální zabezpečení se rovná 48násobku průměrné mzdy (dle ČSÚ činí průměr hrubé mzdy ve 2. čtvrtletí 2017 29 346 Kč), za niž se pro tyto účely považuje součin všeobecného vyměřovacího základu (za kalendářní rok o dva roky mladší) a jeho přepočítacího koeficientu. Vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.

Slevy na dani

Výsledná daň se dále snižuje o tzv. slevy na dani, které upravuje § 35 – 35bb. V daňovém přiznání lze uplatnit slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč, slevu na manželku, na různé stupně invalidity a slevu na studenta. Kompletní výčet i podmínky pro uplatnění jsou uvedeny ve výše zmíněných částech zákona. Daň lze dále upravit o potenciální daňové zvýhodnění dle § 35c ZDP. Poplatník žijící ve společné domácnosti s vyživovaným dítětem má právo toto zvýhodnění využít v nejrůznějších podobách. Daňové zvýhodnění činí měsíčně 1 117 Kč na první dítě, 1 417 Kč na druhé dítě a 1 717 Kč na třetí a další dítě.¹² Způsob jakým lze vypočítat daně z příjmu, se všemi jednotlivými základy daně, je graficky znázorněn v obrázku č. 2.2.

Obr. 2.2 Obecné schéma výpočtu daně z příjmů fyzických osob

Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky + povinné pojistné (tj. pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, které je povinen platit zaměstnavatel - 9% ZP + 25% příp. 21,5% SP) = Dílčí základ daně dle § 6
+
Příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti - výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů (skutečné, paušální) = Dílčí základ daně dle § 7 (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
+
Příjmy z kapitálového majetku = Dílčí základ daně dle § 8
+
Příjmy z pronájmu - výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů (skutečné, 30 % paušální) = Dílčí základ daně dle § 9 (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
+
Příjmy ostatní - výdaje na dosažení příjmů (max do výše jednotlivých druhů příjmů) = Dílčí základ daně dle § 10

¹² SLEVY NA DĚTI [online] 2017 [25.8.2017]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/490645-slevy-na-deti-2017/>

=

ZÁKLAD DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB (§ 5)

tj. součet dílčích základů daně dle § 6 až 10

příp. dílčí základ daně dle § 6 + ztráta (záporný úhrn DZD dle § 7 až 10)

-

NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ (§ 15)

-

POLOŽKY ODČITATELNÉ OD ZÁKLADU DANĚ (§ 34)

=

Základ daně snížený o položky dle § 15 a § 34, zaokrouhlený na celá sta Kč dolů

X sazba daně (§ 16) – 15%

DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

-

SLEVY NA DANI (§ 35)

-

DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ PRO POPLATNÍKY DPFO (§ 35 C)

=

VÝSLEDNÁ DAŇOVÁ POVINNOST

Zdroj: Vlastní zpracování dle ZDP

2.3.7 Daňová problematika podnikající fyzické osoby

Do této chvíle je daň z příjmů rozebírána v obecné rovině, týkající se všech poplatníků. Nyní se práce zaměří na specifika, ovlivňující daň z příjmů podnikajících fyzických osob. Dle § 7 ZDP se příjmy vymezují do dvou oblastí. Jedná se o příjmy z podnikání a příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti. Zákon definuje příjmy z podnikání jako:

- „příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy ze živnosti,
- příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
- podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.“

Mezi příjmy z jiné výdělečné činnosti se řadí například příjmy z autorských práv, příjmy z výkonu nezávislého povolání, příjmy znalce, tlumočníka, zprostředkovatele kolektivních sporů, příjmy z činnosti insolvenčního správce nebo příjmy z pronájmu obchodního majetku. Tyto příjmy se zde řadí v případě, že nejsou dosahovány v rámci závislé činnosti dle § 6 ZDP.

Dílčí základ daně dle § 7 ZDP

Dílčím základem daně jsou výše uvedené příjmy (výjimku tvoří autorské příjmy, příjmy přispěvatelů do novin, časopisů, televize či rozhlasu) snížené o daňově uznatelné výdaje, které jsou vynaloženy na jejich dosažení, zajištění a udržení. Takto definovaný základ daně neplatí pro podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku. Mezi základní daňově uznatelné výdaje dle § 24 ZDP se řadí:

- výdaje na provoz vlastního zařízení
- výdaje na sociální a pracovní podmínky zaměstnanců,
- výdaje na pracovní cestu,
- výdaje na dopravu,
- odpisy majetku definované v §§ 26 – 33 ZDP,
- zůstatková cena hmotného majetku,
- nájemné,
- rezervy a opravné položky,
- některé daně (např. silniční daň)

Ve zmíněném § 24 ZDP jsou rozvedeny podmínky pro uznání výše uvedených výdajů. Daňově neuznatelné výdaje naopak řeší § 25 ZDP a může se jednat například o výdaje na reprezentaci, některé dary, vyplacené podíly na zisku, pojistné na sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele aj. Problematika daňově uznatelných nákladů je nejčastější oblast, se kterou se denně potýkají účetní, daňoví poradci i správci daně (Hnátek et al. 2017). Základ daně fyzická osoba zjišťuje dle údajů v účetnictví (v případě vedení), který dále upravuje o položky uvedené v § 23 ZDP. V případě, že fyzická osoba účetnictví nevede, zjišťuje základ daně přímo z rozdílu mezi příjmy a výdaji. Fyzické osoby si mohou zvolit, zda budou:

- uplatňovat skutečné výdaje, které byly prokazatelně vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení příjmů, nebo
- paušální výdaje, které jsou stanoveny procentem z příjmů.

Následující tabulka znázorňuje procentuální výši výdajů jednotlivých činností. Výdaje stanovené procentem z příjmu definuje § 7 ZDP.

Tab. 2.1 Procentuální vyjádření paušálních výdajů

Procento paušálních výdajů	Druh příjmů	Omezení
80 %	Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a příjmy z řemeslných živností.	Nejvýše do částky 1 600 000 Kč
60 %	Příjmy ze živností (s výjimkou řemeslného podnikání).	Nejvýše do částky 1 200 000 Kč
40 %	Jiné příjmy ze samostatné činnosti (výjimku tvoří podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku, příjmy z autorské činnosti příspěvatelů do televize, novin, časopisů či rozhlasu, které plynou z území České republiky)	Nejvýše do částky 800 000 Kč
30 %	Příjmy z pronájmu obchodního majetku.	Nejvýše do částky 600 000 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování dle § 7 ZDP

Jestliže fyzická osoba uplatňuje výdaje paušálem, je povinna vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek, které souvisí s její podnikatelskou činností. Fyzická osoba, která má více druhů příjmů, kde se uplatňují jiná procenta, tyto příjmy eviduje samostatně a uplatňuje danou výši výdajů stanovenou příslušným procentem z příjmů.

V případě uplatňování skutečných výdajů, podnikatel vede evidenci příjmů a výdajů a evidenci pohledávek a závazků. V momentě, kdy poplatník přechází na výdaje stanovené paušálem musí učinit kroky, které jsou definovány v § 23 odst. 8 písm. b) ZDP. Podnikatel je povinen si upravit základ daně z předchozího zdaňovacího období. Poplatník, který vede účetnictví svůj základ daně zvyšuje o zůstatky vytvořených rezerv a opravných položek, dále o výnosy a výdaje příštích období a snižuje o zaplacené zálohy, příjmy a náklady příštích období. Poplatník vedoucí daňovou evidenci svůj základ daně zvyšuje o hodnotu pohledávek (které byly zdanitelným příjmem) a snižuje o hodnotu závazků (které byly výdajem na dosažení, zajištění a udržení příjmů). Dále se provede oprava pro účely sociálního pojištění. Pro úplnost je nutno zmínit tzv. „paušální daň“ dle § 7a ZDP. Při stanovení paušální daně se vychází z příjmů a výdajů předchozích let (tři roky zpětně) a porovnávají se s předpokládanými příjmy a výdaji v daném kalendářním roce, na který poplatník žádá o tento specifický druh zdanění (Hnátek, 2017). Vypočtený základ daně se zdaní 15 %.

Zálohy na daň

Dle § 38a je fyzická osoba povinna zaplatit zálohy na daň z příjmů, v případě že její poslední známá daňová povinnost z předešlého období přesáhla částku 30 000 Kč. Jestliže dojde k překročení výše uvedené hranice je poplatník povinen platit zálohy ve výši 40 % z poslední známé daňové povinnosti, tato povinnost nesmí přesáhnout částku 150 000 Kč. V tomto případě poplatník zaplatí celkem dvě zálohy za jedno zdaňovací období a to do 15.6. a do 15.12. Přesáhne-li daňová povinnost částku 150 000 Kč, poplatník zaplatí celkem čtyři zálohy za jedno zdaňovací období a to ve výši 25 % z poslední známe daňové povinnosti v termínu do 15.3.,15.6.,15.9.,15.12. (Skálová, 2016).

2.3.8 Daňová novela zákona o dani z příjmu

Daňová novela byla uvedena v účinnost od 1.7.2017, byť v zákoně č. 170/2017 je explicitně uvedeno 1. 4. 2017. Níže jsou uvedeny nejvýznamnější změny zákona.

Příjmy ze zaměstnání – § 6

Novela se týká použití srážkové daně. Od roku 2018 bude srážková daň uplatnitelná i u příjmů malého rozsahu, tedy do částky 2 500 Kč za kalendářní měsíc, nepodepíše-li poplatník prohlášení k dani.

Příjmy z podnikání – § 7

Jedná se o snížení limitu pro uplatnění výdajových paušálů. Doposud byla platná hranice 2 miliony korun, kdy bylo možné uplatnit maximální procentní výdajové paušály. Nově je tato hranice snížena na částku 1 milion korun příjmů. Jako příklad lze uvést volnou živnost, kde bude možné využít maximální částku 600 000 Kč (tedy 60 % z 1 milionu korun). Procentuální výše zůstává stejná, pouze se snižuje jejich strop. Snížení je vykompenzováno možností uplatnit daňové zvýhodnění na děti a slevu na manželku. V roce 2017 se jedná o přechodná ustanovení, která v tomto roce dávají možnost volby. Pro rok 2018 možnost volby již nebude.

Příjmy z pronájmu – § 9

I zde dochází ke snížení maximální hranice výdajového paušálu, který je stanoven na 30 % z dosažených příjmů, maximální hranice je však 300 000 Kč (doposud byla hranice na částce 600 000 Kč).

Odpisy

Novelou byly upřesněny podmínky pro uplatnění odpisů u technického zhodnocení majetku, které bylo svěřeno k užívání ekonomickému uživateli např. podnájemci. Taktéž byly upraveny podmínky pro zvýšení částky k odpisu při dalším pokračování odpisování od dřívějšího odpisovatele. Byl zakomponován nový § 30c, který určuje odpisy při zvýšení podílu na spoluvlastnictví. Lhůty pro odpisování nehmotného majetku jsou nastaveny jako minimální. Např. bude možné u softwaru použít lhůtu delší, než stanovenou na 36 měsíců, záleží na rozhodnutí poplatníka (Skálová, 2017).

Daňové zvýhodnění na dítě – § 35c

Zvýšení se týká částky na druhé dítě z původních 17 004 Kč na 19 404 Kč ročně a na třetí a další dítě z původních 20 604 Kč na 24 204 Kč ročně. Zároveň je určeno, že daňový bonus nelze uplatnit vůči příjmům z pronájmu a příjmům z kapitálového majetku (dle § 8 a § 9).

Změna slevy ovlivnila výpočet mezd za červenec, kdy byla použita nová částka. Změna částky je v účinnosti zpětně od 1.1.2017, dotčení zaměstnanci budou mít nárok na vyrovnání slevy v ročním zúčtování daně.¹³

2.4 Odvodový systém České republiky

Současný odvodový systém v České republice tvoří veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Obě jeho složky jsou součástí systému sociálního pojištění.

2.4.1 Sociální pojištění

Systém sociálního pojištění sestává z důchodového a nemocenského pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Povinné jsou pro podnikající fyzickou osobu odvody na důchodové pojištění a státní politiku zaměstnanosti, naopak nepovinná je platba nemocenského pojištění. Sazby pojistného z vyměřovacího základu činí:¹⁴

- 29,2 % důchodové pojištění,
- 1,2 % státní politika zaměstnanosti,
- 2,3 % nemocenské pojištění.

Tyto sazby pojistného se aplikují na stanovený vyměřovací základ, který představuje 50 % hospodářského výsledku OSVČ (lze zahrnout pouze příjmy z § 7 ZDP). V případě, že je vyměřovací základ nižší než minimální vyměřovací základ, je sociální pojištění počítáno z minimálního vyměřovacího základu. Minimální vyměřovací základ je stanoven Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále pouze „MPSV“) a je roven čtvrtině roční průměrné mzdy. V roce 2017 je v případě hlavní výdělečné činnosti minimální vyměřovací základ ve výši 84 696 Kč, tzn. 7 058 Kč za měsíc. Minimální roční vyměřovací základ pro OSVČ se stanoví jako součin měsíčních vyměřovacích základů a počet měsíců, kdy byla vykonávána výdělečná činnost. Měsíce, kdy OSVČ pobírala nemocenské nebo nevykonávala výdělečnou činnost nejsou zahrnuty. První rok podnikání pro OSVČ znamená odvádět zálohy

¹³ INFORMACE K DAŇOVÉMU BALÍČKU [online] 2017 [28.8.2017]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-placeni-dani/Informace_k_danovemu_balicku.pdf

¹⁴ SAZBA POJISTNÉHO [online] 2017 [28.8.2017]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/sazba-pojistneho.htm>

alespoň v minimální výši. Tabulka č. 2.2 znázorňuje vývoj minimálních měsíčních vyměřovacích základů a minimálních záloh OSVČ (hlavní činnost) v letech 2010 – 2017.

Tab. 2.2 Vývoj minimálních měsíčních vyměřovacích základů a záloh hlavní výdělečné činnosti v letech 2010 -2017

Rok	Minimální měsíční vyměřovací základ	Minimální výše zálohy
2017	7 058 Kč	2 061 Kč
2016	6 752 Kč	1 972 Kč
2015	6 653 Kč	1 943 Kč
2014	6 486 Kč	1 894 Kč
2013	6 471 Kč	1 890 Kč
2012	6 285 Kč	1 836 Kč
2011	6 185 Kč	1 807 Kč
2010	5 928 Kč	1 731 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování¹⁵

Pojistné na sociální zabezpečení je nutno odvádět ve formě měsíčních záloh nebo v minimální výši 2 061 Kč na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. OSVČ je povinna podávat tzv. Přehled o příjmech a výdajích pro který slouží předepsaný tiskopis příslušné OSSZ. Termín pro podání je nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém mělo být podáno řádné daňové přiznání za kalendářní rok. Následně dojde k průčtování přijatých záloh a OSSZ stanoví případný přeplatek či doplatek. Doplatek musí být ve lhůtě do 8 dnů připsán na účet OSSZ. Z posledního přehledu o platbě pojištění je zjištěna výše měsíčních záloh. Zálohy je nutno odvést vždy do 20. dne následujícího měsíce. Za den platby je přitom považován den, kdy platba skutečně došla na správný účet OSSZ (Vančurová, 2017).

V případě, kdy OSVČ vykonává vedlejší činnost není povinna odvádět minimální výši záloh. Výše záloh se odvádí až v druhém roce podnikání, a to pouze při příjmu vyšších než 67 756 (v roce 2017). Jestliže se OSVČ rozhodne dobrovolně platit zálohy na sociální zabezpečení, platí pro ni minimální měsíční zálohy ve výši 825 Kč (minimální roční

¹⁵ ZÁKLAD A SAZBY [online] 2017 [28.8.2017]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/socialni-pojisteni-osvc/zaklad-a-sazby/>

vyměřovací základ pro rok 2017 činí 33 888 Kč, měsíční 2 824 Kč).¹⁶ Tabulka č. 2.3 znázorňuje vývoj minimálních měsíčních vyměřovacích základů a minimálních záloh OSVČ (vedlejší činnost) v letech 2010 – 2017.

Tab. 2.3 Vývoj minimálních měsíčních vyměřovacích základů a záloh vedlejší výdělečné činnosti v letech 2010 -2017

Rok	Minimální měsíční vyměřovací základ	Minimální výše zálohy
2017	2 824 Kč	825 Kč
2016	2 701 Kč	789 Kč
2015	2 662 Kč	778 Kč
2014	2 595 Kč	758 Kč
2013	2 589 Kč	756 Kč
2012	2 514 Kč	735 Kč
2011	2 474 Kč	723 Kč
2010	2 371 Kč	693 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování¹⁷

Minimální výše měsíčních záloh u hlavní činnosti bude v roce 2018 činit 2 189 Kč (odváděno většinou od května 2018). U vedlejší činnosti se bude jednat o částku 876 Kč (odváděno taktéž většinou od května 2018).

Maximální vyměřovací základ pro osoby samostatně výdělečně činné je stanoven pro rok 2017 na částku 1 355 136 Kč (tedy 48násobek průměrné mzdy dle MPSV).

Důchodové pojištění

Povinné základní důchodové pojištění upravuje zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Zákon se týká osob, které na základě zdravotních problémů nebo z důvodu vysokého věku nemohou pracovat. Na základě důchodového pojištění jsou vypláceny starobní důchody (mohou být i předčasné), dále částečné nebo plné invalidní důchody, vdovské či vdovecké a sirotčí.

¹⁶ ZÁLOHY NA POJISTNÉ NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ [online] 2017 [28.8.2017]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/zalohy-na-pojistne-na-duchodove-pojisteni.htm>

¹⁷ ZÁKLAD A SAZBY [online] 2017 [28.8.2017]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/socialni-pojisteni-osvc/zaklad-a-sazby/>

Nemocenské pojištění

Od 1. ledna 2009 nemocenské pojištění upravuje zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Okresní správa sociálního zabezpečení provádí výběr nemocenského pojištění a to formou měsíčních záloh. Zaměstnanci jsou povinni účastnit se tohoto pojištění, OSVČ mají možnost výběru. Dávky z nemocenského pojištění jsou určeny k přečkání nepříznivé situace pojištěnce, která byla zaviněna úrazem či nemocí, taktéž slouží jako finanční výpomoc pro osoby v těhotenství a mateřství. Mezi nemocenské dávky se řadí nemocenská, peněžitá pomoc v mateřství, ošetrovné apod.

Státní politika zaměstnanosti

Vybrané pojistné na státní politiku zaměstnanosti hradí peněžitě podpory v nezaměstnanosti a aktivní politiku zaměstnanosti.

2.4.2 Zdravotní pojištění

Sazba pojistného pro podnikající fyzickou osobu činí 13,5 % z vyměřovacího základu za jeden kalendářní rok. Jestliže má OSVČ vyměřovací základ nižší než je stanoven minimální vyměřovací základ, použije pro stanovení výše zdravotního pojištění minimální vyměřovací základ.¹⁸ Minimální měsíční vyměřovací základ pro rok 2017 činí polovinu z průměrné mzdy, tj. 14 116 Kč (minimální roční vyměřovací základ činí 169 392 Kč). Oproti sociálnímu pojištění je zde absence maximálního vyměřovacího základu, v roce 2013 došlo k jeho zrušení. Pro OSVČ, která vykonává hlavní činnost je stanovena minimální měsíční záloha 1 906 Kč, nebo vypočtená záloha dle přehledu pro konkrétní zdravotní pojišťovnu, v případě že je vyšší než minimální měsíční záloha. Splatnost zálohy je do 8. dne následujícího měsíce.

OSVČ, která vykonává vedlejší činnost není povinna platit zálohy na zdravotní pojištění vůbec, na základě přehledu pro zdravotní pojišťovnu vše zaplatí. OSVČ taktéž podává přehled o příjmech a výdajích, jeho zaúčtování a určení nové měsíční zálohy se řídí

¹⁸ OSVČ VÝPOČET VÝŠE POJISTNÉHO [online] 2017 [31.8.2017]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/osvc-vypocet-vyse-pojistneho>

shodnými pravidly jako u sociálního pojištění. Termín pro podání přehledu na zdravotní pojišťovnu byl v roce 2017 stanoven na 3. května.

Od 1. ledna 2018 bude roční minimální vyměřovací základ stanoven na částku 179 874 Kč, minimální měsíční vyměřovací základ tedy na 14 989,50 Kč a z toho minimální měsíční záloha na pojistné ve výši 2 024 Kč.¹⁹

¹⁹ VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD [online] 2017 [31.8.2017]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/vymerovaci-zaklad>

3 Účetní a daňová soustava ve Spolkové republice Německo

Podobně, jako je tomu v České republice, podnikání fyzických osob ve Spolkové republice Německo (dále jen “SRN“) je záležitostí velmi komplexní. Náplní výše uvedené kapitoly bude upřesnění, kdo je v SRN považován za podnikající fyzickou osobu, dále pak stanovení toho, jaké povinnosti pro takové osoby vyplývají, a právě tyto povinnosti budou detailně rozvedeny. SRN považuje podnikání fyzických osob za právní formu podnikání zvanou Einzelunternehmen, což se dá volně přeložit jako podnik jednotlivce. Základem podniku jednotlivce je skutečnost, že tento „podnik“ je pouze ve vlastnictví jedné fyzické osoby, jejíž společnost je provozována pod vlastním jménem a se svým vlastním účtem, fyzická osoba se zaručuje vším svým majetkem.²⁰ Uvedená terminologie je dle legislativy SRN, obsažené například v zákoně o dani z příjmů Einkommensteuergesetz (EStG).²¹ Fyzická osoba, jejíž záměrem je provozovat takovouto formu podnikání, je povinna v první řadě provést úkony vedoucí k provozování činnosti v souladu se zákonem. Tyto úkony budou popsány v kapitole 6.1. Základní definice naznačují, že se v podstatě jedná o podobnou formu podnikání fyzických osob, jako je tomu v ČR.

3.1 Podnikání jednotlivce

V SRN se podnikání fyzických osob v mezích zákona uskutečňuje pomocí právní formy zvané Einzelunternehmen, tento výraz je často překládán jako podnik jednotlivce. Každá fyzická osoba má umožněno v rámci podniku jednotlivce provozovat vlastní výdělečnou činnost různými způsoby, které se od sebe odlišují hlavně způsobem jejich vzniku a také těmito povinnostmi.²²

- svobodné povolání (v německé terminologii Freiberufler),
- živnost (v německé terminologii Kleingewerbetreibende).

²⁰ BUNDESMINISTERIUM. *Einzelunternehmen* [online] 2017 [11.11.2017]. Dostupné z: <http://www.existenzgruender.de/DE/Weg-in-dieSelbstaendigkeit/Vorbereitung/Gruendungswissen/Rechtsformen/Einzelunternehmen/inhalt.html>

²¹ Einkommensteuergesetz § 6, ods. 3

²² BUNDESMINISTERIUM. *Einzelunternehmen* [online] 2017 [11.11.2017]. Dostupné z: <http://www.existenzgruender.de/DE/Weg-in-dieSelbstaendigkeit/Vorbereitung/Gruendungswissen/Rechtsformen/Einzelunternehmen/inhalt.html>

3.1.1 Svobodné povolání

Jde o nezávislá, jinak řečeno svobodná povolání, pro provozování této činnosti není třeba živnostenského oprávnění. V tomto případě začne fyzická osoba v souladu se zákonem provozovat vlastní výdělečnou činnost tak, že provede registraci na finančním úřadě, a na základě registrace získá vlastní daňové číslo (pro provozování určitých konkrétních činností je vyžadováno doložení příslušné způsobilosti, např. od lékaře). Od živnostníků popsaných v následující kapitole 6.1.2 se odlišuje zejména těmito skutečnostmi:²³

- není povinnost hradit živnostenskou daň,
- není povinnost hlásit se na živnostenském úřadě (v SRN pod pojmem Gewerbeamt),
- není povinnost vést podvojný účetnictví,
- je možné založit partnerské společnosti ve spojení s dalšími fyzickými osobami, které podnikají pod tímto statutem.

Dle znění § 18 ods.1 bod 1. zákona o daních z příjmů Einkommensteuergesetz (v dalším textu jen „EStG“) pod tuto kategorii spadají činnosti jako stomatolog, překladatel novinář či například architekt. Kompletní seznam činností je uveden ve výše zmíněném zákoně.

3.1.2 Živnost

Provozování živnosti je další možnou formou podnikání jednotlivce (v německé terminologii Kleingewerbetreibende, nebo gewerbetreibende). Vznik této formy je spjat s ohlášením na živnostenském úřadě (z tamního Gewerbeamt). Zde fyzická osoba stanoví, jestli hodlá provozovat hlavní činnost či činnost vedlejší. V SRN se podobně jako je tomu v České republice se živnosti dělí dle nutnosti získat povolení pro její provozování na:

- živnosti, u kterých není povinnost zvláštního povolení pro jejich provozování. Zákon odlišuje dvě skupiny těchto živností. Dle přesného výkladu zákona jde o řemesla a provozy řemeslům podobné,

²³ FOERDERLAND.DE. *Freiberufler - Leben ohne Gewerbesteuer* [online] [15.11.2017]. Dostupné z: <http://www.foerderland.de/gruendung/gruendungsvarianten/freiberufler/>

- a) pod řemesla dle zákona o řemeslech HwO spadají činnosti jako mlynář, bednář, hodinář či rytec,²⁴
 - b) pod provozy řemeslům podobné se dají zařadit činnosti jako ladič pian, výrobce deštníků či například maskérka.²⁵
- živnosti, u kterých je provozování možné pouze se zvláštním povolením. Všechny tyto živnosti s příslušným povolením se evidují v živnostenském rejstříku. Jsou to činnosti jako klempíř, pokrývač, sklenář nebo řezník.²⁶

3.2 Vedení účetnictví ve Spolkové republice Německo

Pojmy byly z německého jazyka přeloženy za pomoci slovníku s účetními pojmy (v praxi používaná slovní spojení). Kompletní název tohoto slovníku je uveden v seznamu literatury.

3.2.1 Legislativa

Hlavním opěrným bodem upravujícím účetnictví ve Spolkové republice Německo je obchodní zákoník Handelsgesetzbuch (v dalším textu jen „HGB). V zákoníku jsou uvedeny účetní předpisy členěné do dvou kategorií. V části první (§ 238 – 263) jsou obsaženy obecné účetní předpisy, které platí pro všechny podnikatele. V druhé části (§ 264 – 289a) jsou pak usnesení o doplňujících předpisech, které platí především pro akciové společnosti (Aktiengesellschaft), společnosti s ručením omezeným (Gesellschaft mit beschränkter Haftung) a částečně rovněž pro vybrané komanditní společnosti (Vaněk, 2010).

Obchodním zákoníkem HGB jsou vymezeny subjekty, které mají povinnost vedení účetnictví, konkrétně v § 238. První odstavec zmíněného paragrafu vyžaduje vést účetnictví každým obchodníkem (vyžaduje se vedení knih s účetnictvím). Obchodník (v německé terminologii Kaufmann) se definuje v § 1 tohoto zákona jako každý ten, kdo provozuje obchodní živnost (v tamní terminologii Handelsgewerbe). Obchodní živností se rozumí veškerý komerční provoz, jež svou povahou i rozsahem žádá přítomnost organizace

²⁴ Handwerksordnung Anlage B, Abschnitt 1 [online]. [cit. 2017-11-11].

²⁵ Handwerksordnung Anlage B

²⁶ Handwerksordnung Anlage A

podnikatelské činnosti. Účetní knihy je nutno vést tak, aby byly evidovány obchodní transakce a stav majetku daného subjektu, a to dle zásad správného účetnictví. Takové účetní zásady popisuje kapitola 7.1.1. Pokud mluvíme o vyčlenění osob, které jsou povinny vést účetnictví, je nutné zohlednit i zákon, který tuto oblast upravuje, a tím je daňový řád (v německém originálu Abgabenordnung). V souladu s daňovým řádem je povinen vést účetnictví každý subjekt, který:²⁷

- v jednom kalendářním roce překročí obrát 500 000 EUR,
- je vlastníkem zemědělské plochy či lesů, jejichž hodnota překračuje 25 000 EUR,
- má v jednom kalendářním roce zisk překračující 50 000 EUR, nebo
- má v jednom kalendářním roce zisk ze zemědělství a lesnictví překračující 50 000 EUR.

Zajímavý je zejména ten fakt, že se uvedené zákony vztahují i na ty živnostníky, kteří mají povinnost vést účetnictví (existují však určité výjimky). Od vedení podvojného účetnictví je osvobozena:

- fyzická osoba, které provozují nezávislou činnost (Freiberufler),
- malý podnikatel (Kleinunternehmer, v tamní terminologii v HGB), kteří nepřekročí obrát 500 000 EUR či zisk 50 000 EUR po dobu dvou za sebou jdoucích účetních období, nejsou povinni vést účetnictví dle § § 238 – 241 HGB.²⁸

3.2.2 Zásady správného účetnictví

Výše již bylo zmíněno, že účetní knihy je nutno vést dle § 238 tak, aby byly dodrženy zásady správného účetnictví. V německých zákonech se setkáme právě s termínem „Zásady správného účetnictví“ (v německé terminologii Grundsätzen ordnungsmäßiger Buchführung, dále jen „GoB“). Zásady správného účetnictví GoB obsahuje zákon HGB, jmenovitě § 238, 239, 243, 246, 252, 253, 264, 265. Bližší informace je možné dohledat v § § 238 – 263 HGB (Wöhe, 2016). Právě tyto paragrafy zásad správného účetnictví budou nyní blíže rozvedeny.

²⁷ Abgabenordnung § 141

²⁸ Handelsgesetzbuch § 241a

§ 238

První odstavec § 238 stanovuje obecné zásady účetnictví. Po subjektech, které mají povinnost k vedení účetnictví, se vyžaduje vedení všech účetních knih, kde se evidují veškeré obchodní transakce a stav majetku. Záznamy v účetních knihách je zapotřebí vést natolik srozumitelně, aby v přiměřené lhůtě přinesly třetím stranám přehlednost v obchodních transakcích a také v tom, v jakém stavu je daná společnost. Účetní záznamy musí umožňovat prokazatelné vysledování jejich vzniku a průběhu.

Druhý odstavec § 238 stanovuje, jaké jsou povinnosti obchodníka k uchovávání obchodních dokladů (kopie originálů, jejich otisky či další reprodukce uloženy na datových nosičích), čímž je doplněn odstavec první § 238 požadující prokázání vzniku účetních operací.

§ 239

Dále je zde dle znění zákona rozveden způsob, jak vést účetní knihy. Před samotnou tvorbou účetních knih obchodník definuje jazyk (německý jazyk není vyžadován), ve kterém budou knihy vedeny, dále definuje znaky, symboly či zkratky, které bude při vedení knih užívat. § 239 rovněž stanovuje, jakým způsobem vést účetní záznamy. Účetní jevy je zapotřebí zaznamenávat správně, řádně, úplně a dle času vzniku těchto jevů.

§ 243

Roční závěrku v účetnictví je zapotřebí vypracovávat dle obecně uznávaných účetních zásad. Závěrku nutno sestavovat z účetnictví, které je vypracováno v duchu přehlednosti a srozumitelnosti.

§ 246

V účetnictví SRN není povoleno společně zúčtovávat položky na straně aktiv a položky na straně pasiv, stejně jako výnosy a náklady (v původní terminologii Aufwendungen mit Erträgen). Jinými slovy je tento paragraf možné vyložit jako určení zákazu kompenzace. Zároveň se zde uvádí formulace o účetní závěrce a především jejím obsahu. Je nutné v ní zahrnout veškerá aktiva, závazky, výnosy, náklady, náklady příštích období, ale i příjmy s výdaji. Mluvíme o zásadě úplnosti. V neposlední řadě je ve třetím odstavci paragrafu stálost účetních metod.

§ 252

Dle § 252 zákoníku HGB je možné nalézt celou řadu ze zásad správného účetnictví. Jedná se o následující:

- shoda počáteční rozvahy s rozvahou konečnou předchozího účetního období (uvedeno v prvním bodě prvního odstavce). Mluvíme o zásadě bilanční spojitosti,
- zásada nepřetržitého trvání účetní jednotky (uvedeno ve druhém bodě),
- tento paragraf dále zmiňuje a stanovuje oceňovací metody oceňování. Ty je potřeba v účetních obdobích zachovat. Mluvíme o zásadě stálosti metod oceňování,
- v účetnictví nutno zohlednit veškerá rizika a předvídatelné ztráty. Zisky je možné zohlednit jen v případě, že jsou uskutečněny do dne účetní závěrky,
- aktiva a pasiva jsou individuálně oceňovány ke dni účetní závěrky. Jde o princip individuálního ocenění,
- zisky a náklady za účetní období nejsou závislé na okamžiku příslušných plateb. Dané znění je možné si vyložit jako aktuální princip, nezáleží zde na peněžních tocích (uvedeno v pátého bodě prvního odstavce).

§ 253

V tomto paragrafu je upravována problematika odpisů a oceňování. Historické pořizovací ceny případně vlastní historické náklady formují vrchní hranici k ocenění a výměru celkových odpisů. Nesmí se brát ohled na vyšší reprodukční pořizovací cenu. Znění této zásady je možné vyložit jako podstata pořizovacích nákladů (z německé terminologie Anschaffungskostenprinzip).

§ 264

Paragraf se zabývá obecnými zásadami kapitálových společností (GmbH, AG, KGaA). První odstavec mimo jiné obsahuje doplňková ustanovení k zásadám z § 243 určená právě pro kapitálové společnosti.

§ 265

Po dobu jednotlivých účetních období je zapotřebí zachovat formu zobrazení (členění) rozvahy a vykazování zisku a ztrát. Jde o zásadu konzistentního zobrazení závěrky (v německé terminologii Darstellungsstetigkeit).

Kromě již zmíněných zásad správného účetnictví je potřeba uvést ještě tu zásadu, která není podpořena právními normami. Dle (Wöhe, 2016) se jedná o zásadu pravdivosti rozvahy (v německé terminologii Bilanzwahrheit).

3.2.3 Změny a úpravy legislativy SRN od 1. 1. 2017

Podobně jako v České republice, i v Německu došlo od data 1. 1. 2017 ke změnám. Změny v účetnictví jsou uvedeny v této kapitole, další změny týkající se daňové oblasti jsou zmíněny na straně 42.

Ve znění zákona o snížení administrativní zátěže (Bürokratieentlastungsgesetz) se od 1. 1. 2017 mění hranice (navyšují) využívající zjednodušené metody pro zjištění zisku (EÜR). Metodu EÜR mohou využívat živnostníci, pokud:

- v účetním období nepřesáhnou limit zisku 60 000 EUR (platí také pro lesní a zemědělské závody),
- nebo v účetním období nepřesáhnou limit obrátu 600 000 EUR.

Živnostníci, kteří tyto hranice překročí, nemohou zjednodušené metody využít, jsou tedy povinni vést účetnictví v plném rozsahu.

3.2.4 Oceňování rozvahových položek

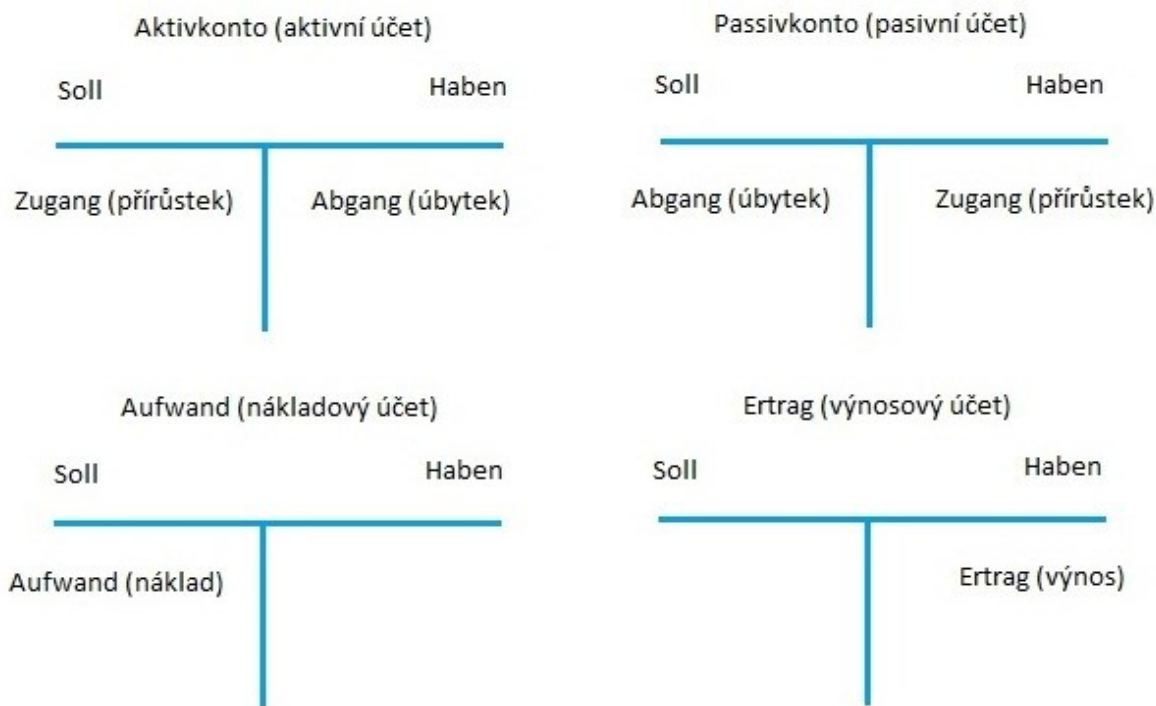
Tato problematika je řešena v obchodním zákoníku HGB, konkrétně v §§ 252 až 256a. V účetnictví SRN jsou rozvahové položky oceňovány pořizovací cenou či vlastními náklady za podmínky, že jsou respektovány zásady správného účetnictví GoB § 252 o individuálním ocenění.

3.2.5 Účtování a účty

Princip účtů a účtování je srovnatelný s tím v ČR, není tedy zapotřebí se touto oblastí příliš zabývat. Nepatrnou změnou je jiné začlenění účtů do účtových tříd, jedná se však o změnu formální. Hospodářské jevy jsou zaznamenávány na účty (užívá se označení jako Konto, či T-Konto), a to podvojně a zároveň souvztačně. Kontem (Wöhe, 2016) označuje

dvoustranný účet, jehož levá část se nadepisuje výrazy „Soll“ (teprve dá), pravá část pak textem „Haben“ (již dal). Názorné schéma účtování ke shlednutí na obrázku č. 3.1.

Obr. 3.1 Schéma účtů

Zdroj: Vlastní zpracování dle (WÖHE, 2016)

3.2.6 Zjednodušená metoda pro zjištění zisku

Zákonem stanovený postup pro zjištění zisku označujeme jako výpočet přebytku příjmů (z německé terminologie Einnahmenüberschussrechnung, dále jen „EÜR“)²⁹ Jde o zjednodušenou verzi účetnictví, kterou je možné přirovnat k daňové evidenci v České republice. Tuto metodu EÜR může uplatnit:³⁰

- provozovatel svobodného povolání (Freiberufler). Metodika EÜR je platná pro všechny bez jakékoliv úlevy, pokud provozovatelé odmítnou využití podvojného účetnictví,

²⁹ Einkommensteuergesetz § 4, ods. 3

³⁰ RECHNUNGSWESEN - PORTAL.DE. Einnahmen-Überschuss-Rechnung: Die Besonderheiten im Detail [online] 2017[11.12.2017]. Dostupné z: <http://www.rechnungswesenportal.de/Fachinfo/Grundlagen/Einnahmen-Ueberschuss-Rechnung.html>

- živnostenský podnik (doslovně přeloženo z německého termínu Gewerbliche Unternehmen) a spolky, které v účetním období nepřesáhnou limit zisku 50 000 EUR či limit obrátu 500 000 EUR. Současně je však nezbytné nemít registraci v obchodním rejstříku. Dle § 241a obchodního zákoníku HGB se rovněž doplňuje znění výše uvedeného o potřebu dosáhnout tyto hranice ve dvou účetních obdobích po sobě jdoucích,
- lesní a zemědělský závod za podmínky, že v účetním období nepřesáhne hranici zisku 50 000 EUR a současně nevlastní užitné plochy, jejichž hodnota by překročila limit 25 000 EUR.

Pokud máme v úmyslu hledat podporu v zákoně, jde o zmíněný § 141 daňového řádu AO. Metoda EÜR je založena na principu přítoku peněz (Zuflussprinzip) a odtoku peněz (Abflussprinzip). Zohledňovat můžeme pouze ty příjmy a výdaje, které se přijaly nebo uhradily v běžném účetním období. Jde tedy o evidenci toků peněz.

3.2.7 Účetní závěrka

Závěrku (dle německé terminologie Jahresabschluß) je potřeba mít zejména přehlednou a jasnou. Je nutno ji sestavovat dle zásad správného účetnictví GoB.³¹ Účetní závěrka se sestavuje v ročním intervalu, a to v termínu 3 až 9 měsíců po skončení daného účetního období (pro akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným je platná lhůta 3 měsíce).

Sestavit účetní závěrku je povinen každý obchodník (v německé terminologii Kaufmann), kterého definuje § 1 obchodního zákoníku HGB. Účetní závěrku tvoří rozvaha, výkaz zisku a ztrát a v poslední řadě příloha.³² Kapitálové společnosti menšího rozsahu mohou zmíněné výkazy vypracovat ve zjednodušené podobě (při splnění jistých podmínek). Pokud jde o společnosti, které zpracovávají konsolidovanou účetní závěrku (příp. společnosti, u kterých se akcie kótují na veřejném trhu s cennými papíry), jsou tyto společnosti povinny vypracovat rovněž výkazy o toku peněz, výkazy o změnách základního kapitálu (Vaněk, 2017).

³¹ Handelsgesetzbuch § 243

³² Handelsgesetzbuch § 242

3.3 Daňový systém ve Spolkové republice Německo

Podobně jako v České republice, rovněž v SRN se daně člení na přímé a nepřímé. Jejich struktura je však komplikovanější, jelikož se v SRN nachází větší počet samostatných podružných daní. Do přímé daně se řadí daně z příjmů (fyzických osob, právnických osob, solidární přírážka, živnostenská daň, církevní daň) a daně majetkové (daň z nemovitostí, daň z motorových vozidel, daň z převodu nemovitosti, daň dědická, darovací daň). K daním nepřímým se řadí daň z přidané hodnoty a daně spotřební (energetické daně, daně z meziprojektu, jaderných paliv, daň z kávy, daň z tabáku, daň z piva, daň z destilátů). Dále pak zde náleží odvody na sociální a zdravotní pojištění, hrazené jak zaměstnancem, tak i zaměstnavatelem. Uvedené daně se ve spojitosti s jednotlivou daní odvádí buď státu, nebo spolkovým zemím či v poslední řadě obcím. S ohledem na zaměření této diplomové práce (a značně obsáhlému tématu daní) je pozornost soustředěna na daň z příjmů fyzických osob, církevní daň, solidární přírážku, živnostenskou daň a pojištění sociální a zdravotní.

3.3.1 Legislativa

Tuto daň upravuje zvláštní zákon o dani příjmů Einkommensteuergesetz (v dalším textu jen „EStG“). V ČR daň z příjmů fyzických i právnických osob upravuje jeden zákon, V SRN zákon o dani z příjmů EStG řeší pouze daně z příjmů fyzických osob. Daň z příjmu právnických osob se zabývá samostatný zákon o dani z příjmů právnických osob Körperschaftsteuergesetz.

3.3.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Tímto předmětem jsou podle § 2 zákona o dani z příjmů fyzických osob EStG příjmy (Warsönke, 2017):

- ze zemědělství a lesnictví,
- z podnikání živnostníků,
- z jiné nezávislé činnosti,
- ze závislé činnosti,
- z kapitálového majetku,

- z nájmu a pachtů, a
- další příjmy v souladu s §22, kam spadá např. příjem z anuitních splátek.

Jsou zde pro přehlednost uvedeny rovněž příjmy osvobozené od DPFO. Jde o osvobození, které vyplývá z § 3 zákona o dani z příjmů EStG. Od DPFO jsou oproštěny tyto příjmy:

- dotace státu,
- dávky zdravotního pojištění,
- dávky úrazového pojištění,
- zákonné dávky důchodového pojištění,
- ostatní zákonné dávky (sociální dávky a příspěvky),
- příjmy plynoucí rodině v souvislosti s osvojením zdravotně postižené osoby, a
- další příjmy (např. peněžní příspěvek zaměstnavatele na pracovní oděv).

Uveden je pouze výčet nejzásadnějších položek, v § 3 zákoně o dani z příjmů EStG je definováno přibližně 71 možných druhů příjmů, jež jsou z DPFO oproštěny.

3.3.3 Poplatník daně z příjmů fyzických osob

Oproti české legislativě o daních z příjmů není v německém zákonu termín poplatník obsažen. Jde ale o osobu vykazující příjmy, které patří do předmětu daně DPFO. Poplatník může být ve dvou režimech, a to buď s neomezenou či omezenou povinností. Osoba s neomezenou povinností je každá, která má v SRN trvalé bydliště, či na tomto území pobývá déle než 6 měsíců. Taková osoba má povinnost v SRN veškeré příjmy zdanit. Jako bonus může využít slev na dani, příznivé zdanění manželů a do daňového základu nezačleňovat určité nezdanitelné částky. Naopak poplatník s omezenou povinností je ten, kdo nemá v SRN trvalý pobyt, ani zde obvykle nepobývá (6 měsíců), a je povinen zdanit pouze ty příjmy, které vyplývají z činností, majetku či jiných právních vztahů na půdě SRN. Poplatníkovi s omezenou povinností není umožněno využívat slevy ani jiná zvýhodnění, která naopak může užívat poplatník s neomezenou povinností (Warsönke, 2017).

3.3.4 Zdanitelný příjem

V zákoně o daních z příjmů EStG jsou uvedeny dva typy příjmů. Jsou to ziskové příjmy (příjmy z živnostenského podnikání či další nezávislé činnosti) a přebytkové příjmy, ty zahrnují i další druhy příjmů, jako např. příjmy za závislou činnost, z kapitálového majetku, příjmy z pronájmů a ostatní příjmy (Warsönke, 2017). Všeobecně je za zdanitelný příjem (z německé terminologie *zu versteuerndes Einkommen*) považován součet příjmů přebytkových a ziskových. Bližší informace ke zdanitelnému příjmu podnikajících fyzických osob a také zaměstnanců jsou uvedeny v následujícím textu.

Zdanitelný příjem podnikajících fyzických osob

Tímto příjmem (podobným k základu daně) se u podnikajících osob se rozumí takové příjmy, které jsou v souladu s DPFO (podle odborného názvosloví se jedná o sumu přebytkových a ziskových příjmů), ponížené o provozní a jiné výdaje daňově uznatelné (Warsönke, 2017).

Zdanitelný příjem zaměstnanců

Takovým příjmem ze závislé činnosti je jen hrubá mzda (není to hrubá mzda sečtená se sociálním a zdravotním pojištěním, které hradí zaměstnavatel, jako je tomu u základu daně v České republice). Jestliže jsou u zaměstnance další příjmy, do základu daně náleží kompletní suma příjmů za veškeré druhy činností (Warsönke, 2017).

3.3.5 Úpravy zdanitelného příjmu

Daňová zvýhodnění a slevy

Slevy na dani jsou založeny na podobném principu, jako je tomu u slev na dani v ČR. Tyto slevy jsou uvedeny (zároveň se všemi podmínkami) v §§ 35 – 35b zákona o daních z příjmů EStG. Konkrétně je to například sleva pro samoživitele nebo různé slevy tam, kde jsou využity pečovatelské služby. Určitým specifikem je skutečnost, že se slevy na dani v SRN uplatňují ještě před samotným výpočtem daně z příjmů.

Náklady daňově uznatelné

K daňově uznatelným nákladům se řadí ty náklady, které jsou spjaté s podnikatelskou činností, pokud tedy nejsou zákonem zakázány.

Ztráta z minulých období

Pokud bude podnikající fyzickou osobou vykázána za minulé období daňová ztráta, je možné ji v běžném období uplatnit vůči zisku. Jestliže této příležitosti fyzická osoba neužije ve standardním účetním období, přenáší se tato ztráta do účetního období následujícího, kde ji lze užít vůči zisku. Uvedená možnost je popsána v § 10d zákona o daních z příjmů EStG (Werner, 2017).

Mimořádné výdaje

Tyto netradiční výdaje (z německé terminologie Sonderausgaben) definuje § 10 zákona o daních z příjmů EStG. Jsou to ty výdaje, které nejsou považovány za provozní výdaje (tedy výdaje určené pro přímé zajištění provozu podnikatelské činnosti). Soupis veškerých těchto výdajů, které je možné uznat jako daňové, uvádí výše zmíněný paragraf. Jsou to například výdaje na odborné vzdělání do částky 6000 EUR za jeden kalendářní rok, ale zejména to jsou výdaje na sociální a zdravotní pojištění. Obdobnou povahu mají mimořádné výdaje, ty jsou však upraveny zvlášť v § 33 – 33a, kde se uvádí i soupis těchto výdajů. Mluvíme zejména o výdajích za nedaňové odvody (Werner, 2017).

3.3.6 Stanovení sazby a vzorců pro výpočet daně z příjmů fyzických osob

Jedná se o největší odlišnost v oblasti DPFO mezi Českou republikou a SRN. Důvod je především ten, že se v SRN uplatňuje klouzavě progresivní sazba daně. Podle § 32a zákona o dani z příjmů fyzických osob EStG se fyzické osoby dělí do pěti příjmových pásem, z toho u dvou z nich není stanovena sazba daně. Z tohoto důvodu se daň vypočte bez přímého dosazení sazby daně do výpočtu. Všechny sazby, ale i výpočty jsou zahrnuty právě v § 32a zákona o DPFO. Při srovnání s výší DPFO v ČR je třeba brát větší ohled na výpočet, než na sazbu jako takovou (případně zohlednit efektivní sazbu daně).

DPFO pro roční zdanitelný příjem 8 652 EUR a méně

Pro celoroční příjem do částky 8 652 EUR netřeba použití výpočtového vzorce. Daň z příjmů, které nepřesahují tento limit, je rovna částce 0 EUR.

DPFO pro roční zdanitelný příjem 8 653 EUR až 13 669 EUR

V takovéto oblasti není určena jednotná sazba daně, pro její výpočet se užívá následujících vzorců:

Vzorec č. (3.1)

$$\text{daň} = (993,62 \cdot y + 1\,400) \cdot y$$

$$y = (x - 8\,653) / 10\,000^{33}$$

DPFO pro roční zdanitelný příjem 13 670 EUR až 53 665 EUR

V takovéto oblasti rovněž není určena pevná sazba daně, pro její výpočet se užívá následujících vzorců:

Vzorec č. (3.2)

$$\text{Daň} = (225,4 \cdot z + 2\,397) \cdot z + 952,48$$

$$z = (x - 13\,670) / 10\,000$$

Proměnná x je opět zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá EUR. Po spočtení absolutní částky daně z příjmů náležících do dvou právě uvedených pásem, které nemají pevně stanovenou sazbu daně, je efektivní sazba daně v rozsahu 23,97 – 42,00.

DPFO pro roční zdanitelný příjem 53 666 EUR až 254 446 EUR

Jde o druhé nejvyšší příjmové pásmo stanovení zákonem EStG, pro tento rozsah příjmu je určena pevná sazba daně 42 %. Výpočet daně dle § 32a je však potřeba i v tomto pásmu.

Vzorec č. (3.3)

$$\text{Daň} = 0,42 \cdot x - 8\,394,14$$

Proměnná x je zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá EUR. Sazba daně 42 % je nominální hodnota. V případě, že je využit podíl daně ke zdanitelnému příjmu, efektivní sazba daně odpovídá 26,37 – 38,71 % (příčinou je zákonný způsob výpočtu daně, tedy

³³ Proměnná x je zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá EURa. Mezní sazba daně 14,00 – 23,97 %

odečtením částky 8 394,14). Je patrné, že progresivita zdanění je uplatněna i v rámci jedné oblasti příjmu (Werner, 2017).

DPFO pro roční zdanitelný příjem 254 447 EUR a více

V nejvyšším příjmovém pásmu je dle zákona stanovena sazba daně 45 %. Daň se však opět určuje dle následujícího:

Vzorec č. (3.4)

$$\text{Daň} = 0,45 \cdot x - 16\,027,52$$

Proměnná x je zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá EUR. Při opětovném využití podílu daně ke zdanitelnému příjmu je efektivní sazba daně 38,71 % a více (z důvodu odečtení sumy 16 027,52). Progresivita zdanění je zřejmá i v nejvyšším příjmovém pásmu. Konkrétní dílčí kroky vedoucí k určení daně z příjmů fyzických osob se všemi sounáležitostmi jsou popsány v praktické části diplomové práce.

3.3.7 Společné zdanění manželů

Metoda zdanění manželů je upravena v zákoně o dani z příjmů EStG, přesně tedy v § 25 – 26b a § 28. Daná osoba má možnost volby, tedy jestli zvolí společné zdanění manželů, či zdanění příjmů provede individuálně. Pokud tato osoba neinformuje správce daně o výsledku své volby, je zdanění realizováno společným zdaněním. Pro variantu společného zdanění je zapotřebí, aby manželé splnili jednu z těchto podmínek (Werner, 2017):

- oba manželé jsou s trvalým bydlištěm v SRN,
- jeden z manželů je s trvalým bydlištěm v Evropském hospodářském prostoru, a zároveň vlastního příjmu dosáhl v SRN, nebo
- jeden z manželů není s trvalým bydlištěm v SRN, je označen jako osoba s neomezenou povinností (bližší informace v kapitole 8. 1. 3).

3.3.8 Zákonné lhůty a termíny

Dle § 37 zákona o dani z příjmů fyzických osob EStG se vymezují určité důležité lhůty a termíny v oblasti DPFO. Datum pro odevzdání daňového přiznání je určen na 31.5. Pokud ale fyzická osoba využije pomoci daňového poradce, datum odevzdání daňového

přiznání se posouvá na 31. 12. Fyzická osoba je rovněž povinna zaplatit zálohy DPFO, a to tak že čtvrtletně k následujícím termínům: 10.3., 10.6., 10.9. a 10.12.

3.3.9 Změny platnosti zákonů od 1.1.2016

V legislativě z roku 2016 o změnách daní (Steueränderungsgesetz 2016) došlo ve sféře daně z příjmů fyzických osob k začlenění určitých novinek. Část těchto změn nabyla platnosti již ke dni 1.1.2016 a také k 1.11.2016. Od 1.1.2017 se navíc změnilo především následující:

- osvobozeny příjmy z větrné energie, jestliže stojí větrná elektrárna mimo území SRN,
- možnost uznat výdaje spojené se soukromým používáním hybridního automobilu či elektromobilu ve vlastnictví podniku jako náklady.

Dále zákon o daňových změnách zahrnuje drobné úpravy u dividend, platbu výživného na dítě, příspěvků na penzijní připojištění, zásady nákupu aktiv a daňových odpočtů. S výjimkou výše uvedeného se v zákoně o daňových změnách uvádějí i další úpravy menšího rozsahu u daní z příjmu právnických osob, daní z převodu nemovitostí, dědických daní či daní z přidané hodnoty.

3.3.10 Daň živnostenská

Tato daň (z německé terminologie Gewerbesteuer) je zahrnuta v zákoně o živnostenské dani (Gewerbesteueresetz). Je na ni nahlíženo jako na samostatnou daň, vzhledem k předmětu daně se však také jedná o daň z příjmu. Mimo příjmy živnostníků však náleží i do příjmů právnických osob. Míra sazby daně živnostenské závisí na konkrétních obcích, které mají tu pravomoc sazbu upravovat pomocí vyhlášky. Výnos z živnostenské daně směřuje přímo obci a tedy i do jejího rozpočtu.

3.3.11 Daň církevní

Církevní daň (z německé terminologie Kirchensteuer) vyplývá ze zákona EStG a je určena pro osoby, které splňují obě tyto povinnosti:

- osoba je poplatník vlastníci neomezenou daňovou povinností, a

- osoba je členem církve.

Poplatek za církevní daň se v různých spolkových zemích pohybuje mezi 8 % a 9 %. V Bavorsku a Bádensku-Württembersku je sazba daně 8 %, ve zbylých spolkových zemích pak 9 %.³⁴ Všechny spolkové země opírají církevní daň o své vlastní zákony církevní daně.

3.3.12 Solidární příplatek

Je určen jak pro fyzické tak pro právnické osoby. Jeho základ vychází ze zákona o solidárním příplatku (z německé terminologie Solidaritätszuschlaggesetz), a jeho hodnota je 5,5 % z efektivní sazby daně z příjmů fyzických osob. Jak již bylo uvedeno, tato daň má dopad i na právnické osoby, z tohoto důvodu se 5,5 % odvádí právě z efektivní sazby právnických osob a daně z kapitálových výnosů. Obdržené prostředky z uvedených příplatků směřují např. na obnovu východní části Německa (Werner, 2017).

3.4 Odvodový systém Spolkové republiky Německo

3.4.1 Sociální pojištění

Sociální pojištění a vše s ním související se opírá o sociální zákon SGB. Systém sociálního pojištění je tvořen pěti položkami:

- pojištění důchodové (uvedeno v šesté části SGB),
- pojištění nezaměstnanosti (třetí část SGB),
- pojištění zdravotní (náleží k systému sociálního pojištění, podrobnosti jsou uvedeny níže),
- pojištění na péči (jedenáctá část SGB), a
- pojištění úrazové (sedmá část SGB).

Jednotná úprava právě uvedených položek sociálního pojištění je obsažena ve čtvrté části SGB. Fyzické osoby všeobecně nejsou povinny odvádět sociální pojištění, je však na

³⁴ SMART-RECHNER: *Kirchensteuer Rechner - Wieviel erhält die Kirche von Ihrem Bruttogehalt?* [online] 2017 [11.12.2017]. Dostupné z: <https://www.smart-rechner.de/kirchensteuer/rechner.php>

místě doplnit, že živnostníci povinnost odvádět do jisté míry mají. Pokud osoba dobrovolně odvádí sociální pojištění, má právo možnosti volby ze soukromého systému sociálního pojištění či ze systému veřejného. Sociální pojištění obstarává spolkový úřad pro sociální pojištění (z německého Bundesamt für Sozialversicherungen).

Konkrétní odvody u jednotlivých položek sociálního pojištění (bez úrazového a zdravotního pojištění) jsou následující:³⁵

- pojištění důchodové – 18,7 %,
- pojištění nezaměstnanosti – 3,3 %,
- pojištění na péči – od 0,25 % do 2,6 %.

Maximálním vyměřovacím základem pro rok 2017 je částka 76 200EUR u tzv. starých spolkových zemí (např. Brémy, Bavorsko, Hesensko), a částka 68 400 EUR u tzv. nových spolkových zemí (např. Braniborsko). Vyměřovací základy jsou v případě zdravotního i sociálního pojištění měněny každým rokem (rostoucí trend).

3.4.2 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění zákonné (Gesetzliche Krankenversicherung) je oproti výše uvedenému sociálnímu pojištění povinné pro podnikající fyzické osoby. Je uvedeno v páté části sociálního zákona (z německé terminologie Sozialgesetzbuch dále jen: „SGB“). Podnikající osoba má možnost volby, jestli se pojistí u státní nebo soukromé zdravotní pojišťovny, v každém ze sektorů má navíc k výběru více druhů pojišťoven. Základní sazba za zdravotní pojištění byla sjednocena dne 1.1.2017 na hodnotu 14,6 %, k této sazbě jsou ale připočítávány navíc individuální příspěvky příslušných zdravotních pojišťoven, liší se dle spolkových zemí (z německého krankenkassenindividueller Zusatzbeitrag). Nejnížší částka, ze které vychází zdravotní pojištění, činí 2 126,25 EUR měsíčně, maximální pak 4 350 EUR za měsíc (údaj z roku 2017).³⁶

³⁵ DEUTSCHE SOZIALVERSICHERUNG [online] 2017 [11.12.2017]. Dostupné z: <http://www.deutschesozialversicherung.de/>

³⁶ BEITRAGSBEMESSUNGSGRENZEN UND BEITRAGSSATZE 2016/2015 [online] 2017 [18.12.2017]. Dostupné z: <https://www.vdek.com/vertragspartner/arbeitgeber/beitragssaetze.html>

4 Účetní a daňové aspekty podnikající fyzické osoby

Následující část diplomové práce se zaměřuje na účetní a daňové povinnosti konkrétní fyzické osoby. Základem pro analýzu účetních a daňových povinností jsou poznatky z předchozích částí práce. Prvně bude provedena analýza skutečných povinností fyzické osoby podnikající na území České republiky. Po té budou určeny související účetní a daňové aspekty, které by vyvstaly v případě, že by se fyzická osoba rozhodla podnikat ve Spolkové republice Německo. Výsledky analýzy poslouží pro následnou komparaci se zdůrazněním hlavních rozdílů mezi vybranými zeměmi. V závěru práce budou formulovány doporučení z hlediska daňové optimalizace. Při výpočtu pojistného na sociální a zdravotní pojištění je předpokládána pouze minimální účast (fyzická osoba se neúčastní dobrovolných pojištění). Analýza společně s komparací se vztahuje k roku 2017.

Následující kapitola se zabývá modelovými příklady podnikající osoby v České republice a ve Spolkové republice Německo. Na modelových situacích jsou porovnány povinnosti podnikatele při vedení účetnictví a následně je proveden výpočet daně z příjmů podnikajících fyzických osob v obou zemích. Modelové situace podnikatele v České republice jsou rozšířeny o optimalizace daňového zatížení. Tato kapitola vychází z poznatků teoretické části, které jsou aplikovány dle relevantních vyhlášek a zákonu na modelové příklady.

4.1 Podnikání fyzické osoby v České republice

Podnikatel má možnost vést účetnictví dvěma způsoby. Prvním z nich je vedení daňové evidence dříve jednoduchého účetnictví, druhý způsob je vedení klasického účetnictví. Následující kapitola je rozdělena na dva samostatné příklady. Věnuje se jak daňové evidenci, neboť vedení účetnictví u fyzických osob je v praxi spíše výjimkou, tak i podvojnému účetnictví.

4.1.1 Daňová evidence

Modelovým příkladem osoby samostatně výdělečné je pan Novák, jehož předmětem podnikání je poradenství v oblasti informačních technologií, poskytování software,

zpracování webových portálů a jejich správa. Dále činností podnikatele jsou lektorské činnosti, pořádání kurzů a školení. Vyjmenované činnosti tvoří živnost ohlašovací volné.

4.1.2 Právní aspekty podnikání

Fyzická osoba svou činnost vykonává na základě živnostenského oprávnění. Živnostenský zákon činnost podnikající fyzické osoby definuje jako: „Poskytování software, poradenství v oblasti informačních technologií, zpracování dat, hostingové a související činnosti a webové portály“. Jedná se o živnost ohlašovací volnou. Dalším oprávněním, které fyzická osoba má je velkoobchod a maloobchod (taktéž definována jako ohlašovací volná). K získání tohoto druhu živnostenského oprávnění musí fyzická osoba ohlásit živnost a splňovat všeobecné podmínky pro udělení živnosti. Poplatek za ohlášení živnost je 1 000 Kč. Živnostenský úřad vydá příslušné oprávnění ihned. Ohlášení je rovněž učiněno i na příslušný finanční úřad, zdravotní a sociální pojišťovna je vyrozuměna prostřednictvím jednotného registračního formuláře. Subjekt není plátcem daně z přidané hodnoty, tudíž neproběhla registrace k DPH.

V tomto případě se subjekt rozhodl vést daňovou evidenci (dříve jednoduché účetnictví). Vybraný způsob vedení účetnictví mu ukládá povinnost vést přehled o zdanitelných příjmech a výdajích, přehled o majetku a závazcích. Pro mnoho drobných podnikatelů je nejjednodušší vést evidenci v přehledné tabulce v programu MS Excel. V dnešní době je na trhu nepřeberné množství účetních programů, které umožňují snadné a přehledné vedení příjmů a výdajů, mimo jiné umožňují fakturace, zpracování mezd, evidenci dodavatelů apod. Podnikatel má díky programu možnost si vypočítat základ daně, daně z příjmu, daň z přidané hodnoty, dále tyto formuláře vygenerovat a zaslat příslušným orgánům. Jednou z variant je také svěření účetnictví profesionální osobě.

Během roku 2017 fyzická osoba provedla několik operací. Jelikož vede daňovou evidenci, příslušné doklady a operace zapisuje do peněžního deníku. Pro ilustraci jsou uvedeny operace, které proběhly v měsíci červnu 2017:

- tržby za služby ze zhotovení webového portálu – hotově 25 000 Kč
- převod peněz z pokladny na bankovní účet – 15 000 Kč

- pořízení účetního softwaru – 6 500 Kč
- účet za paušál – poměrná část 80 % - služební hovory 450 Kč
- platba faktury za internet – poměrná část 80 % - pro podnikání 300 Kč
- reklama na internetu – 1 500 Kč

Veškeré výše uvedené příklady jsou součástí peněžního deníku. Následující tabulka znázorňuje příklad vedení peněžního deníku, jeho obsahem jsou příjmy a výdaje v pokladně a na bankovním účtu. Dále peněžní deník řeší zda jsou tyto příjmy a výdaje do základu daně zahrnuty či ne.

Tab. 4.1 Peněžní deník

Účetní Případ	Datum	Pokladna		Bankovní účty		Příjmy		Výdaje	
		Příjem	Výdej	Příjem	Výdej	Daňové	Nedaňové	Daňové	Nedaňové
1.	3.6.	25000				25000			
2.	7.6.		15000						15000
3.	11.6.				6500			6500	
4.	15.6.				450			450	
5.	19.6.				300			300	
6.	25.6.				1500			1500	

Zdroj: Vlastní zpracování

Z peněžního deníku lze vyčíst, které účetní případy ovlivňují základ daně, následuje polemika, zda je pro fyzickou osobu výhodnější uplatnit skutečné či paušální výdaje při výpočtu daně z příjmu. Tímto problémem se zabývá následující kapitola.

4.1.3 Výpočet daně z příjmu

Dle § 38g zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“) má pan Novák povinnost podat daňové přiznání za rok 2017.

„Daňové přiznání je povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozené nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Daňové

*příznání je povinen podat i ten, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, nepřesáhly 15 000 Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu*³⁷

Dílčím základem daně je zisk, rozdíl mezi příjmy a výdaji. Subjekt má příjmy plynoucí pouze z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, tudíž je jeho dílčí základ daně celkovým základem daně. Výdaje může uplatňovat skutečné, a to podle přijatých dokladů či faktur, které je povinen uchovat. Nebo může uplatňovat paušální výdaje, kde nemá povinnost doklady o výdajích uchovávat. Níže je zobrazeno, co je pro podnikatele výhodnější.

V roce 2017 podnikatel dosáhl příjmů z podnikání v celkové výši 379 000 Kč. Skutečné výdaje dle daňové evidence byly v celkové výši 64 000 Kč. Je zde možnost uplatnit výdaje skutečné nebo výdaje paušálem ve výši 60 % z příjmů. V případě uplatnění skutečných výdajů, musí být tyto výdaje vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Tyto výdaje musí být zaplacený v roce, ve kterém byly uplatněny. Výjimkou jsou například výdaje zřizovací nebo odpisy. Odpisy ovlivňují základ daně v poměrné výši jak stanoví zákon. Při uplatňování paušálních výdajů nelze odpisy využít při výpočtu daně. Vedou se pouze evidenčně.³⁸ Výdaje musí být dále řádně dokladované a evidované. Pokud jsou výdaje v zákoně jakkoli omezeny, lze je použít pouze ve výši, kterou zákon povoluje.³⁹ Následující tabulka znázorňuje rozdíly mezi skutečnými a paušálními výdaji.

Tab. 4.2 Výpočet daně z příjmu 1

Položky	Výdaje skutečné	Výdaje paušální částkou 60 %
Příjmy podle § 7 ZDP	379 256	379 256
Výdaje podle § 7 ZDP	84 000	227 554
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	295 256	151 702
Dílčí základ daně § 7	295 256	151 702
Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	295 200	151 700
Daň dle § 16 ZDP	44 280	22 755
Sleva na poplatníka	24 840	24 840
Výsledná daňová povinnost	19 440	0

Zdroj: Vlastní zpracování

³⁷ § 38g zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

³⁸ § 26 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

³⁹ JAKÉ VÝDAJE SI MŮŽE UPLATNIT OSVČ. *Finance.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/252605-jake-vydaje-si-muze-uplatnit-OSVC/>

Dle výpočtů v tabulce je zřejmé, že pro podnikatele bude výhodnější uplatňovat výdaje stanovené paušálem, kde výsledná daň vyšla 0 Kč. Dalším faktem je, že při výkonu této činnosti fyzické osobě nevznikají vysoké skutečné náklady, které by si mohly snížit základ daně. I s přibývajícím růstem příjmů pro něj bude daleko výhodnější zůstat u paušálních výdajů. Z pohledu administrativní a časové zátěže jsou tyto výdaje taktéž výhodnější.

V následující tabulce uveden příklad, kdy je fyzická osoba ženatá a má dítě, na které si uplatňuje daňové zvýhodnění ve výši 13 404 Kč za rok. Manželka podnikatele má příjem vyšší než 68 000 Kč za rok, tudíž se na něj nevztahuje sleva na manželku. V roce 2017 platí pro příjmy tzv. přechodné období, podnikatel se může rozhodnout, zdali se bude řídit dosavadními pravidly nebo se rozhodne pro nové. V praxi to znamená, že využije vyšší daňový limit, platící doposud, ale zároveň si neuplatní daňové zvýhodnění na dítě a slevu na manželku bez vlastních příjmů. V případě nových pravidel podnikatel může využít nový nižší limit (60 %, nejvýše 600 000 Kč za rok, z příjmů z živností volných, vázaných i koncesovaných), kdy si může uplatnit daňové zvýhodnění na dítě i slevu na manželku.⁴⁰ Podnikatel si měsíčně přispívá 1 500 Kč na penzijní připojištění. Tato položka v daňovém priznání patří mezi nezdanitelnou část základu daně, kterou si fyzická osoba může odečíst od základu daně do maximální výše 12 000 Kč.

Tab. 4.3 Výpočet daně z příjmů 2

Položky	Výdaje skutečné	Výdaje stanovené paušálem
Příjmy podle § 7 ZDP	379 256	379 256
Výdaje podle § 7 ZDP	84 000	227 554
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	295 256	151 702
Dílčí základ daně § 7	295 256	151 702
Nezdanitelné části ZD	6 000	6 000
Základ daně	289 256	145 702
Základ daně zaokrouhlený	289 200	145 700
Daň dle § 16 ZDP	43 380	0
Sleva na poplatníka	24 840	24 840
Daň po slevách	18 540	0
Daňové zvýhodnění na dítě	13 404	13 404
Daňový bonus	Doplatek daně 5 136	13 404

Zdroj: Vlastní zpracování

⁴⁰ PAUŠÁLNÍ VÝDAJE PROCENTEM [online] 2018 [8.1.2018]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/pausalni-vydaje-procentem.php>

V případě uplatnění daňového zvýhodnění na dítě se situace u skutečných výdajů změnila, podnikatel bude odvádět nižší daň. Ale i v tomto případě jsou daleko výhodnější výdaje stanovené paušálem, kde při daňovém zvýhodnění vzniká nárok na daňový bonus ve výši 13 404 Kč. Pro příjmy za rok 2018 se zvyšuje zvýhodnění i na první dítě - o 150 korun měsíčně na 15 204 korun ročně. Vyšší daňové zvýhodnění na první dítě se u zaměstnanců poprvé projeví ve výplatě za leden 2018, u OSVČ až v daňovém přiznání podávaném na začátku roku 2019. Pro uplatnění daňového zvýhodnění na dítě je nutno doložit rodný list dítěte.

Zdravotní a sociální pojištění

Povinnost platit měsíční zálohy na zdravotní a sociální pojištění se vztahuje i na konkrétní fyzickou osobu, neboť její živnost je hlavní činností. Do 26. roku věku je v tyto měsíce pro účely zdravotního a sociálního pojištění definován jako nezaopatřené dítě. První dva měsíce roku 2017 je jeho podnikatelská činnost činností vedlejší. Při vedlejší činnosti student nemusí první rok platit zálohy na pojistné jako ostatní OSVČ.

4.1.4 Zdravotní pojištění

Výše pojistného na zdravotní pojištění je 13,5 % z vyměřovacího základu, který je tvořen 50 % příjmů z podnikání po odečtení výdajů na jeho dosažení, zajištění a udržení. Zdravotní pojišťovna vyžaduje doložit formulář tzv. „Přehled o příjmech a výdajích“. OSVČ je povinna tento formulář doložit do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podat daňové přiznání za kalendářní rok. Podnikatel jej zasílá svou datovou schránkou přímo na Všeobecnou zdravotní pojišťovnu. V tomto přehledu zjistí, zdali mu vznikl přeplatek či nedoplatek na pojistném. Za rok 2017 podnikatel na zálohách zaplatil 27 706 Kč. Po přepočtu bylo z přehledu zjištěno, že měl na pojistném zaplatit 27 967 Kč, tudíž mu vznikl nedoplatek ve výši 270 Kč, který je nutné uhradit příslušné zdravotní pojišťovně. Z přehledu je zjištěna i nová výše zálohy a ta pro rok 2018 činí 2 331 Kč. Podnikatel je povinen zálohu uhradit nejpozději do osmého dne následujícího měsíce. Minimální měsíční vyměřovací základ pro rok 2017 je stanoven na částku 14 116 Kč. Z toho je vypočítána minimální měsíční záloha na pojistné $14\,116/0,135$, která je rovna částce 1 906 Kč. Vyměřovací základ se počítá z průměrné mzdy, která má tendence růst, tudíž rostou i minimální měsíční zálohy.

4.1.5 Sociální pojištění

Výše zálohy na sociální pojištění vychází z dosaženého zisku (rozdíl příjmů a výdajů). Do výdajů nelze zahrnout platby na zdravotní, sociální, ani nemocenské pojištění ani ztrátu z podnikání z předchozích let. Vyměřovacím základem u OSVČ je polovina zisku, která je vynásobena sazbou pojištění ve výši 29,2 %. Dále se doplní, kolik bylo během roku odvedeno v rámci záloh na sociální pojištění (přesný údaj lze vyčíst z dopisu, který zašle příslušná správa sociálního zabezpečení). Dále je dopočítán doplatek nebo přeplatek a nové zálohy. V případě, že je vyměřovací základ poplatníka nižší než stanovený vyměřovací základ, je nutné platit minimální zálohy, které jsou stanoveny z minimálního vyměřovacího základu. Podnikatel si dobrovolně může tyto zálohy dle svého uvážení zvýšit. V roce 2017 podnikatel na zálohách zaplatil částku 60 520 Kč. Pojistné na důchodové pojištění mu bylo z přehledu vypočteno na 59 516 Kč. Je zřejmé že zde vznikl přeplatek ve výši 1004 Kč, který mu bude vrácen nebo použit na další zálohy. Současně byla stanovena nová výše zálohy na částku 4 959 Kč pro rok 2018. Minimální výše zálohy pro rok 2018 je částka 2 189 Kč.

4.2 Vedení účetnictví

Předchozí kapitola se věnovala vedení daňové evidence konkrétní fyzické osoby. V následující kapitole bude modelovým příkladem vedení klasického účetnictví konkrétní fyzické osoby.

Jedná se o fyzickou osobu, která působí v oblasti elektroinstalací (hlavní samostatná výdělečná činnost), se sídlem v Hranicích. Fyzická osoba uvedla, že nepřiznává žádné jiné příjmy (ze zaměstnání, z kapitálového majetku, z nájmu apod.), dále měsíčně přispívá 2 000 Kč na penzijní připojištění se státním příspěvkem. Vybraná fyzická osoba je plátcem daně z přidané hodnoty. V diplomové práci bude plátcovství daně z přidané hodnoty (dále jen DPH) zohledněno tak, aby byla dosažena správnost a úplnost, nicméně konkrétní povinnosti plátce DPH nebudou blíže specifikovány z hlediska primárního zaměření diplomové práce.

4.2.1 Právní aspekty podnikání

Fyzická osoba svou činnost opět provádí na základě živnostenského oprávnění, jak tomu bylo dříve. Zákon o živnostenském podnikání definuje činnost fyzické osoby jako: „Výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení“. V případě této živnosti se jedná o živnost ohlašovací řemeslnou. Dále má fyzická osoba oprávnění na maloobchod a velkoobchod, díky prodeji montážního zařízení a zboží, které souvisí s hlavním oborem činnosti. Druhá živnost je ohlašovací volná. Hlavní živnostenské oprávnění osoba získá prokázáním odborné způsobilosti, což v praxi znamená, že je povinna předložit doklad o odborné kvalifikaci (např. maturitní vysvědčení či výuční list). K získání tohoto druhu živnostenského oprávnění musí fyzická osoba ohlásit živnost a splňovat všeobecné podmínky pro udělení živnosti. Poplatek za ohlášení živnost je 1 000 Kč. Živnostenský úřad vydá příslušné oprávnění ihned. Ohlášení je rovněž učiněno i na příslušný finanční úřad (osoba registrovaná k DPH), zdravotní a sociální pojišťovna je vyrozuměna prostřednictvím jednotného registračního formuláře.

Fyzická osoba má tři zaměstnance v provozovně v Hranicích. S každým z nich má podepsanou pracovní smlouvu. Existují tři možnosti uzavření pracovního poměru, a to pracovní smlouvou (hlavní pracovní poměr), dohoda o provedení činnosti a dohoda o provedení práce.

Jak již bylo zmíněno dříve, podnikatel je plátcem DPH. Z toho mu plyne povinnost vystavovat daňové doklady, uplatňovat a odvádět DPH pomocí přiznání k dani z přidané hodnoty a kontrolního hlášení, které nahradilo výpis z evidence (jedná se především o přenesenou daňovou povinnost). DPH je zapisováno do peněžního deníku. Pro uplatnění DPH je důležité datum uskutečnění zdanitelného plnění, což je v případě fyzické osoby den poskytnutí služby případně den vystavení daňového dokladu (a to den, který nastane dříve).⁴¹ Na konci období je sestaveno přiznání k dani, kde vzniká buď daňová povinnost či nadměrný odpočet díky rozdílu daně na výstupu a daně na vstupu. Při nadměrném odpočtu podnikateli vzniká nárok na vrácení DPH. Fyzická osoba může DPH podávat měsíčně či čtvrtletně. Faktury vystavené fyzickou osobou musí být správně zařazeny do zdaňovacího období. Naopak u faktur přijatých je možné DPH nárokovat až tři roky zpětně. Opět lze vést evidenci

⁴¹ § 21 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

DPH v tabulce v Excelu, ale určitě přehlednější a snazší je použít účetní program. O DPH se účtuje na účtu 343, na konci období je sledován kladný či záporný zůstatek. Podle toho, zda se jedná o závazek či pohledávku vůči státu se promítne do rozvahy položka do pasiv „Stát – daňové závazky a dotace“ nebo do aktiv „Stát – daňové pohledávky“. Problematika DPH není v této práci prioritou, tudíž pro potřeby práce nebude fyzická osoba plátcem.

Fyzická osoba vede podvojný účetnictví. Mezi hlavní činnosti podnikání lze zařadit služby, které jsou ihned účtovány na nákladové a výnosové účty. Podnikatel vede skladovou evidenci a veškeré přijaté faktury vstupují automaticky do nákladů. Výdaje fyzické osoby jsou následující:

- nákupy zboží a materiálu, nákup služeb,
- přijatá faktura za paušál obsahuje vyúčtování za všechny telefonní čísla, které se používají v rámci firmy,
- přijatá faktura za internet,
- NHIM podnikatel nemá, DHIM má v podobě firemního automobilu, který odepisuje rovnoměrně, je zde předpoklad, že účetní odpisy jsou rovny daňovým odpisům,
- zaplacená mzda a odvody za zaměstnance, a
- zaměstnanec používá soukromý automobil na služební cesty, na který poté díky cestovnímu příkazu využívá státem přiznané náhrady za 1 km společně se spotřebou pohonných hmot.

Průměrná spotřeba automobilu je 8 litrů/ 100 km. Cestovní příkaz slouží také jako doklad pro výkaz najetých kilometrů a spotřeby pohonných hmot. Průměrné ceny PHM a náhrada za 1 km od roku 2016 jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. 4.4 Náhrady za použití soukromého automobilu

Období	Natural 95	Super 98, 99 a 100	Nafta	Náhrada za 1km
2018	30,50 Kč	32,80 Kč	29,80 Kč	4,00 Kč
2017	29,50 Kč	32,50 Kč	28,60 Kč	3,90 Kč
2016	29,70 Kč	33,00 Kč	29,50 Kč	3,80 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování⁴²

⁴² PODNIKÁNÍ – NÁHRADY ZA SOUKROMÉ VOZIDLO [online] 2018 [15.1.2018] Dostupné z: http://www.help1.cz/clanek_vydaje_na_auto_pri_podnikani-nahrady-za-soukrome-vozidlo.html

Mezi nedaňové výdaje podnikatele se řadí odvod DPH, osobní spotřeba podnikatele, platba sociálního a zdravotního pojištění. Zaplacené zálohy na pojistné se účtují na účet 336. Zálohy na povinné pojistné jsou splatné od prvního do osmého dne následujícího měsíce.

Na počátku roku 2017 je fyzická osoba povinna sestavit počáteční rozvahu a otevřít účty. Východiskem je předpoklad bilančního principu, jež je základním pilířem účetnictví, a to, že aktiva = pasiva. Následující tabulka zobrazuje rozvahu ve zjednodušené formě.

Tab. 4.5 Zjednodušená počáteční rozvaha k 1.1.2017

Počáteční rozvaha k 1.1.2017 v Kč			
AKTIVA		PASIVA	
Stálá aktiva	222 500	Vlastní kapitál	331 122
Dlouhodobý hmotný majetek	222 500	Účet individuálního podnikatele	331 122
Dlouhodobý nehmotný majetek	0		
Dlouhodobý finanční majetek	0		
Oběžná aktiva	817 322	Cizí zdroje	708 700
Zásoby	567 940	Závazky z obchodních styků	635 450
Pohledávky z obchodních styků	55 630	Závazky k zaměstnancům	49 650
Peníze	25 500	Závazky k inst.soc. a zdrav.pojiš.	23 600
Bankovní účet	168 252		
AKTIVA CELKEM	1 039 822	PASIVA CELKEM	1 039 822

Zdroj: Vlastní zpracování

Na počátku účetního období proběhlo otevření účtů. Konkrétní účetní případy mají své příslušné účty.

Tab. 4.6 Otevření účtů na začátku období

Účty	Částka v Kč	MD	D
Hmotné movité věci a jejich soubory	250 000	022	701
Oprávky k HMV a jejich soubory	27 500	701	082
Zboží	420 560	132	701
Materiál na skladě	147 380	112	701
Pokladna	25 500	211	701
Bankovní účet	168 252	221	701
Pohledávky	55 630	311	701
Účet individuálního podnikatele	331 122	701	491
Závazky z obch.styků	635 450	701	321
Závazky k zaměstnancům	49 650	701	333
Závazky k inst.soc. a zdrav.pojiš.	23 600	701	336

Zdroj: Vlastní zpracování

Účtování o zásobách

Fyzická osoba účtuje o zásobách způsobem B, tudíž veškeré výdaje na pořízení zásob nákupem či vlastní činností přímo zúčtovává na odpovídající nákladové účty. Během účetního období neúčtuje na sklad, ale rovnou do spotřeby. Na konci účetního období se převedou počáteční stavy zásob na vrub účtu nákladového (u materiálu 501). Při uzavírání účetních knih se stav zásob zaúčtuje na vrub majetkového účtu (u materiálu 112) souvztažně s účtem nákladovým (Ryneš, 2017). V následující tabulce jsou demonstrovány účetní operace a jejich zaúčtování. Nyní jsou ilustrativně uvedeny účetní operace, které fyzická osoba provedla během měsíce června roku 2017 a jejich následné zaúčtování na konkrétní účty. OSVČ není povinná skládat základní kapitál, tudíž za svůj majetek ručí sama a vede jej na účtu individuálního podnikatele 491.

Tab. 4.7 Účetní operace

	Účetní operace	Částka v Kč	MD	D
1	Nákup zboží	450 560	132	321
2	Prodej zboží na fakturu	425 920	311	604
3	Tržby za služby hotovost	69 500	211	602
4	Faktura za spotřebu energie	22 950	502	221
5	Nákup spotřebního materiálu hotově	310 155	501	211
6	Úhrada faktury za prodej zboží	425 920	221	311
7	Platba za paušál	25 000	518	221
8	Mzda zaměstnanců	450 890	521	331
9	Vytvoření webových stránek	20 000	518	321
10	Úhrada FAV za web.stránky	20 000	321	221
11	FAP za služby účetní	30 000	518	321
12	Odpis automobilu	27 500	551	082
13	Platba zdravotního pojištění	26 500	526	221
14	Platba sociálního pojištění	22 450	526	221
15	Cestovné	12 500	512	221
16	Vklad peněz na bankovní účet	90 000	261	211
17	Výpis z bankovního účtu – vložení	90 000	221	261

Zdroj: Vlastní zpracování

V tomto případě má fyzická osoba pět zaměstnanců, vede mzdovou agendu v programu Money. Zaměstnanec obdrží mzdový list, kde je pro účely daně obsažen úhrn zúčtovaných, pojistné na sociální a zdravotní pojištění, částky osvobozené od daně apod. (Šubrt, 2017). Mzda je zaměstnancům vyplácena jak hotově, tak i bankovním převodem. Zaúčtována přímo na účet 521. Mzda se vyplácí po vzniku nároku na ni. Začátkem každého

měsíce zaměstnanec odevzdává tzv. mzdovou výčetku, na základě které je do 8. dne v měsíci mzda vypočtena a následně do 15. dne téhož měsíce zaměstnanci vyplacena. Mzda se odvíjí od uzavřené pracovní smlouvy a vnitřního mzdového předpisu, ve kterém jsou upraveny všeobecné nároky zaměstnance. Výše mzdy souhlasí s náročností a složitostí odvedené práce. V případě uzavření dohody, pracovníkovi náleží odměna z ní. V současné době není žádnému zaměstnanci vyplácena mzda ve výši minimálního předpisu. Odměňování naturální mzdou není v praxi realizováno.

Tab. 4.8 Výpočet čisté mzdy

Základ daně SHM	20 100 Kč
Pojistné zaměstnavatel	5 100 Kč
- sociální pojištění 25 % z hrubé mzdy	3 750 Kč
- zdravotní pojištění 9 % z hrubé mzdy	1 350 Kč
Hrubá mzda	15 000 Kč
Pojistné zaměstnanec	1 650 Kč
- sociální pojištění 6,5 % z hrubé mzdy	975 Kč
- zdravotní pojištění 4,5 % z hrubé mzdy	675 Kč
Daň 15 % ze ZD ⁴³	3 015 Kč
Solidární daň	0 Kč
Daň celkem	3 015 Kč
Daňová sleva	2 070 Kč
Daňové zvýhodnění dětí	0 Kč
Záloha na daň 3 015 – 2 070	945 Kč
Daňový bonus	0 Kč
Čistá mzda hrubá mzda-SP-ZP-záloha na daň	12 405 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Všichni zaměstnanci podepsali prohlášení k dani, což znamená, že záloha je počítána procentní sazbou 15 %, která se dále poníží o slevy na dani a částkou daňového zvýhodnění na dítě.

Konec účetního období představuje pro podnikatele povinnost sestavit tzv. účetní závěrku. Před samotným uzavřením je potřeba provést některé další operace. Jedná se především o inventarizaci majetku a závazků, uzavření všech účtů v hlavní knize k poslednímu dni účetního období, uzavření některých účetních případů např. opravných položek k majetku, doučtování a uzavření na účtu peníze na cestě a v neposlední řadě zjištění

⁴³ zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

hospodářského výsledku. Dále je vypočtena daň z příjmu, která je následně zaúčtována jako daň splatná či odložená daň. V tabulce níže jsou zobrazeny účetní operace při uzavírání účtů.

Tab. 4.9 Účetní operace při uzavírání účtů

Účetní operace	MD	D
Uzavření nákladových účtů	710	5xx
Uzavření výnosových účtů	6xx	710
Převod zisku při uzavírání účetních knih	710	702
Převod ztráty při uzavírání účetních knih	702	710
Následující účetní období		
Převod zisku při otevírání účetních knih	701	43x
Převod ztráty při otevírání knih	43x	701
Vyrovnání zisku	43x	491
Vyrovnání ztráty	491	43x

Zdroj: vlastní zpracování dle (Dušek, 2017)

Účty nákladů a výnosů se uzavírají na účet 710. Dále je zjištěn hrubý účetní hospodářský výsledek, vypočtena daň z příjmů fyzických osob a zaúčtována daňová povinnost předpisem 59x/341. Zbylé zůstatky účtů 59x jsou převedeny na účet 710 a je zjištěn disponibilní zisk. Dalším postupem je uzávěrka rozvahových účtů na účet 702, kde je také převeden hospodářský výsledek z účtu 710. K poslednímu dni účetního období je sestavena účetní závěrka, kterou tvoří rozvaha, výkaz zisku a ztrát neboli výsledovka a příloha ve zjednodušeném rozsahu. Dále je možné sestavit výkaz cash flow a přehled o změnách vlastního kapitálu. Jak již bylo zmíněno, účetní závěrka může být sestavena ve zjednodušeném nebo plném rozsahu. V případě fyzické osoby je sestavena rozvaha ve zjednodušeném rozsahu, neboť nemá povinnost mít závěrku ověřenou auditorem. Zisk nebo ztráta jsou v následujícím období převedeny pomocí počátečního (rozvážného) účtu 701 na účet 431 – Výsledek hospodaření a z tohoto účtu na účet 491 – Individuální podnikatel. Pro přehlednější orientaci je v následující tabulce sestavena zjednodušená rozvaha ke dni 31.12.2017.

Tab. 4.10 Zjednodušená rozvaha ke dni 31.12.2017

Rozvaha ve zjednodušeném rozsahu k 31.12.2017				
AKTIVA	Běžné období			Minulé období netto
	Brutto	Korekce	Netto	
Stálá aktiva	222 500	- 49 507	172 993	222 500
Dlouhodobý majetek	222 500	- 49 507	172 993	222 500
- hmotný	222 500	- 49 507	172 996	222 500
Oběžná aktiva	1 149 420	0	1 149 420	817 322
Zásoby	610 480	0	610 480	567 940
Pohledávky z obchod. styků	95 740	0	95 740	55 630
Hotovost	96 400	0	96 400	25 500
Bankovní účet	346 800	0	346 800	168 252
AKTIVA CELKEM	1 371 920		1 322 413	1 039 822
PASIVA	Běžné období		Minulé období	
Vlastní kapitál	594 574		331 122	
Účet individuálního podnikatele	331 122		331 122	
Výsledek hospodaření	263 452		0	
Cizí zdroje	727 839		708 700	
Závazky z obchod. Styků	649 909		635 450	
Závazky k zaměstnancům	52 950		49 650	
Závazky k instit. soc. a zdrav. poj.	24 980		23 600	
PASIVA CELKEM	1 322 413		1 039 822	

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Ryneš, 2017)

Účetní závěrka dále obsahuje výkaz zisku a ztrát, který je sestaven v tabulce níže. Opět se jedná o zjednodušený rozsah.

Tab. 4.11 Výkaz zisku a ztrát ke dni 31.12.2017

Výkaz zisku a ztrát ke dni 31.12.2017	
	Běžné účetní období
Tržby za prodej zboží	58 306
Náklady vynaložené na prodej zboží	33 904
Obchodní marže	24 402
Výkony	2 869 040
Výkonová spotřeba	2 015 196
Přidaná hodnota	853 844
Osobní náklady	479 082
Daně a poplatky	3 100
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	27 500
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	0
Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	0
Ostatní provozní výnosy	24 882
Ostatní provozní náklady	2 263
Převod provozních výnosů	0
Převod provozních nákladů	0
Provozní hospodářský výsledek	366 781
Ostatní finanční výnosy	0
Ostatní finanční náklady	960
Finanční výsledek hospodaření	- 960
Daň z příjmů za běžnou činnost	42 255
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	365 821
Mimořádný výsledek hospodaření	0
Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	0
Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	323 566
Výsledek hospodaření před zdaněním	365 821

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Ryneš, 2017)

Pro předcházející výpočet finančního a mimořádného výsledku byly položky nulové. Výkaz je stanoven tak, aby demonstroval položky relevantní pro potřeby diplomové práce.

4.2.2 Výpočet daňové povinnosti

Fyzická osoba má povinnost podat daňové přiznání za rok 2017, opět se řídí § 38g zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Výpočet daně z příjmů je zobrazen v následující tabulce.

Tab. 4.12 Výpočet daně z příjmů

	Výpočet	Výpočet při daňovém zvýhodnění
HV před zdaněním	365 821	365 821
Sociální a zdravotní pojištění	87 483	87 483
Dílčí základ daně	453 304	453 304
Nezdanitelná část základu daně	6 000	6 000
Základ daně	447 304	447 304
Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	447 300	447 300
Daň sazba 15 %	67 095	67 095
Sleva na poplatníka	24 840	24 840
Daň po slevách	42 255	42 255
Daňové zvýhodnění	-	13 404
Výsledná daň	42 255	28 851

Zdroj: Vlastní zpracování

Základ daně je ve výši 447 300 Kč. Výsledná daň po slevách činila 42 255 Kč. Efektivní sazba daně je zhruba 9,45 % (výpočet proveden podílem daně po slevách a výsledku hospodaření). Fyzická osoba má možnost si snížit daňovou povinnost dále o daňové zvýhodnění na dítě ve výši 13 404, zde je výsledná daň 28 851 Kč. V tomto případě efektivní daň činí 6,45 %.

K účetní uzávěrce se přikládá příloha, jejímž obsahem jsou obecné údaje o podnikající osobě (jméno, sídlo společnosti, činnost podnikání, datum vzniku oprávnění, počet zaměstnanců apod.). Dále jsou zde uvedeny informace o použitých účetních metodách, zásadách a způsobech oceňování majetku a taktéž doplňkové informace k rozvaze a výkazu zisku a ztrát.

4.2.3 Zdravotní pojištění

Fyzická osoba je opět povinna platit měsíční zálohy na zdravotní pojištění. Jak již bylo zmíněno u předchozího příkladu podnikatele, vypočítá se z přehledu minulého roku (vysvětlení viz. předchozí příklad). V roce 2017 činila záloha 1 906 Kč, v letošním roce stoupla na 2 024 Kč. Fyzická osoba podá přehled, ze kterého zjistí zda ji na zálohách vznikl přeplatek či nedoplatek.

4.2.4 Sociální pojištění

I v případě sociálního pojištění má fyzická osoba povinnost platit měsíční zálohy, může se dobrovolně rozhodnout pro zvýšení záloh. Minimální záloha za rok 2017 byla 2 061 Kč, pro rok 2018 se zvýšila na 2 189 Kč. Příslušné správě sociálního zabezpečení se předkládá přehled o příjmech a výdajích OSVČ, kde se stanoví nová výše zálohy a vygeneruje přeplatek či doplatek na zálohách.

4.3 Podnikání fyzické osoby v Německu

Následující kapitola analyzuje účetní a daňové aspekty, které by fyzické osobě vyvstaly při podnikání ve Spolkové republice Německo, společně s právními povinnostmi při zahájení podnikání. Analýza nepopisuje povinnosti, které by fyzická osoba musela splnit, aby v Německu mohla dostávat zakázky. Podnikající fyzická osoba je podle § 19 zákona o obratu (německy Umsatzsteuergesetz) povinna platit tzv. daň z obratu neboli daň z přidané hodnoty, neboť překročila stanovené limity (pro minulé účetní období 17 500 EUR a zároveň pro běžné účetní období 50 000 EUR). Obdobně jako u České republiky bude DPH zohledněno tak, aby se dosáhlo správnosti analýzy, nicméně se jedná o velice rozsáhlou problematiku, tudíž ji nebude nadále věnována pozornost. Jednotlivé povinnosti podnikatele jsou popsány v příslušných kapitolách. Odvody v jednotlivých spolkových zemí Německa se od sebe liší, proto je nutné si ze začátku určit, že fyzická osoba působí v obci Aichen v Bavorsku (zde zátěž považovat za průměrnou). Osoba není členem žádné církve.

4.3.1 Právní náležitosti podnikání

Vykonávání služeb v oblasti elektroinstalace v německé legislativě nejvhodněji odpovídá termínu „Elektrotechniker“ (česky elektrotechnik), podle přílohy A zákona o řemeslech HwO se jedná o živnost, která vyžaduje speciální povolení. Toto povolení lze získat při doložení příslušné kvalifikace v daném oboru. Fyzická osoba je povinna podat žádost o vydání živnostenské listu (německy Gewerbeschein), a to na příslušném živnostenském nebo obecním úřadě. Žádost je možno podat i v elektronické podobě. Následuje obeznámení zdravotní pojišťovny, finančního úřadu, průmyslové, řemeslné a

obchodní komory (Industrie-, Handwerk- und Handelskammern) a úřadu práce. Fyzická osoba má tuto činnost jako hlavní, proto jí je přiděleno daňové identifikační číslo (Steuernummer). Finanční úřad ho fyzické osobě přidělí do 14 dnů od registrace. Vyřízení samotného živnostenského oprávnění trvá od 14 do 30 dní, kdy byla podána žádost. Poplatky za zřízení oprávnění se dle místa bydliště od sebe liší, v obci Aichen se jedná o částku od 30 do 75 EUR.⁴⁴

4.3.2 Přepočet údajů z českého účetnictví

Pro vhodnou komparaci účetnictví, daňové zátěže a výše zdravotního a sociálního pojištění je potřeba vhodně přepočítat výnosy, náklady a jiné částky z českého účetnictví pro účely Spolkové republiky Německo. Není reálné předpokládat, že fyzické osoby podnikající v České republice a Německu budou mít stejný výsledek hospodaření (prostým přepočtem 25Kč/EUR). Pokud by byl proveden přepočet dle směnného kurzu, daňové zatížení a výše povinného pojistného by vylo dost podhodnoceno, což by nevedlo k relevantní komparaci. Pro srovnání je uveden příklad.

Fyzická osoba v České republice má za účetní období výnosy 800 000 Kč a náklady 400 000 Kč, což znamená, že výše hospodářského výsledku před zdaněním činí 400 000 Kč. V tuzemsku se jedná o nadprůměrný výdělek 33 333 Kč ($400000/12$) v porovnání s průměrnou hrubou mzdou za rok 2017 29 504 Kč⁴⁵. V případě, že budou tyto údaje přepočítány kurzem 25Kč/EUR, bude mít fyzická osoba v Německu výnosy 32 000 EUR, náklady 16 000 EUR a výsledek hospodaření před zdaněním bude 16 000 EUR (měsíčně $16\,000/12=1333$). Vzhledem k průměrné měsíční mzdě v roce 2017, která byla ve výši 4 333 EUR⁴⁶ jsou tyto údaje značně podhodnocené a nepoužitelné.

Vzhledem k nereálnému výpočtu z předešlého modelového příkladu je nutné použít novou metodu pro přepočet použitých dat z účetnictví. Hlavní důraz je kladen a přesnost přepočítaných částek, které musí s minimální odchylkou odpovídat skutečnosti. Je zde

⁴⁴ BIC PLZEŇ – EIC. *Poskytování služeb v SRN. Příručka pro samotné podnikání českých OSVČ*. [online]. 2018 [11.1.2018]. dostupné z: http://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1682088

⁴⁵ PRŮMĚRNÉ MZDY – 4. čtvrtletí 2017. [online] 2018 [11.1.2018]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2017>

⁴⁶ *Jak vysoké jsou mzdy v Německu a kolik z nich ukrojí daně? Podívejte se na přehlednou tabulku* [online] 2018 [11.1.2018]. Dostupné z: <http://www.e15.cz/finexpert/vydavame/jak-vysoke-jsou-mzdy-v-nemecku-a-kolik-z-nich-ukroji-dane-podivejte-se-na-prehlednou-tabulku-1334326>

několik možností, které by mohly posloužit jako koeficient pro přepočet. Nejlepší varianta z hlediska jednoduchosti výpočtu, dostupnosti dat a přijatelné přesnosti je poměr:

- hrubého domácího produktu na obyvatele (dále jen „HDP“), a
- výše průměrných mezd.

Pro nejpřesnější přepočet budou využity oba zmíněné ukazatele, ze kterých aritmetickým průměrem vznikne jeden koeficient. Výsledným koeficientem budou vynásobeny částky z českého účetnictví, čímž vzniknou použitelné údaje pro výpočty v Německu.

Hrubý domácí produkt na obyvatele

V SRN činilo HDP na obyvatele v roce 2017 40 700 EUR⁴⁷, v České republice pak HDP na obyvatele v roce 2017 činilo 28 600 EUR⁴⁸. Podílem těchto hodnot tj. $40\,700/28\,600$ je zjištěn koeficient ve výši 1,4230.

Průměrná mzda

Průměrná měsíční mzda v České republice v roce 2017 dosáhla částky 29 504 Kč, v Německu v roce 2017 dosáhla částky 4 333 EUR. Podílem $(4\,333 \cdot 25,315)/29\,504$ se získá koeficient 3,7178. Při přepočtu byl použit průměrný směnný kurz za rok 2017 1 EUR = 26,33 Kč.⁴⁹

Výpočet koeficientu

Pomocí aritmetického průměru vypočítaných ukazatelů se získá koeficient, kterým budou násobeny částky z českého účetnictví. Takto vypočítaný koeficient bude využit téměř u veškerých položek v účetnictví, jedinou výjimkou je osobní automobil, který lze spolehlivě ocenit jak v Kč, tak i v EUR (jedná se o stejný model na trhu v ČR i SNR). Materiál, s kterým se obchoduje v ČR i v SRN je možné ocenit i jinak, nicméně kvůli nedostatku údajů a

⁴⁷ THE WORLD FACTBOOK. [online] 2018 [11.1.2018]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gm.html>

⁴⁸ THE WORLD FACTBOOK. [online] 2018 [11.1.2018]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ez.html>

⁴⁹ UER průměrné kurzy 2017, historie kurzů měn. [online] 2018 [11.1.2018]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/EUR-euro/2017/>

veškerých dat není tato možnost využita. Výsledný výpočet koeficientu:
 $(1,4230+3,7178)/2=2,5704$

Pro přepočet bude použit koeficient 2,5704. Jak již bylo zmíněno, částky jsou přepočteny průměrným kurzem za rok 2017 26,33 Kč/EUR.

Pořizovací cena osobního automobilu

Osobní automobil byl vybrán ve stejné cenové relaci, jako tomu bylo u modelového příkladu v České republice. Cena ojetého vozu je 10 650 EUR, jedná se o WV Polo 1,2. Cena je bez daně z obrátu (obdobu daně z přidané hodnoty).⁵⁰

4.3.3 Vedení účetnictví

Fyzická osoba není povinna vést účetnictví, jelikož nepřekračuje v účetním období stanovenou hranici zisku 50 000 EUR nebo obrátu 500 000 EUR. Jedna z možností pro podnikatele je vést obdobu daňové evidence EÜR. V předchozím českém příkladu se fyzická osoba rozhodla dobrovolně vést účetnictví, i v tomto modelu podnikatel povede účetnictví na území SRN. Bude zajištěna lepší vypovídající schopnost pro budoucí srovnání.

Počáteční rozvaha

V § 266 obchodního zákoníku HGB je stanovena struktura rozvahy (německy Bilanz). Pohledávky ani závazky nejsou ve struktuře rozvahy členěny dle doby splatnosti, tudíž jsou položky kumulovány. Následující tabulka znázorňuje rozvahu, kde jsou uvedeny jak německé názvy, tak i české ekvivalenty. Nulové položky nejsou v rozvaze zastoupeny.

⁵⁰ UNSRE. *Top Gebrauchtwagen Angebote*. [online] 2018 [15.1.2018]. Dostupné z: <https://www.nutzfahrzeugzentrum-offenbach.de/gebrauchtwagen/>

Tab. 4.13 Počáteční rozvaha ke dni 1.1.2017 v EUR

AKTIVA (Aktiva)	EUR (Netto)
A. Anlagevermögen (Dlouhodobý majetek)	5 562
I. Immaterielle Vermögensgegenstände (Nehmotný majetek)	0
II. Sachanlagen (Hmotný majetek)	5 562
III. Finanzanlagen (Finanční majetek)	0
B. Umlaufvermögen (Oběžná aktiva)	93 546
I. Vorräten (Zásoby)	55 444
II. Forderungen und sonstige Vermögensgegenstände (Pohledávky a ostatní aktiva)	5 431
III. Wertpapiere (Cenné papíry)	0
IV. Kassenbestand, Bundesbankguthaben, Guthaben bei Kreditinstituten und Schecks (Pokladni hotovost, vklady u spolkových a komerčních bank, šeky)	32 671
D. Aktive latente Steuern (Odložené daňové pohledávky)	0
Summe der Aktiva (Aktiva celkem)	99 108
PASSIVA (Pasiva)	EUR (Netto)
A. Eigenkapital (Vlastní kapitál)	30 058
I. Privatkonto (Osobní účet – vklad podnikatele)	30 058
V. Jahresüberschuß/Jahresfehlbetrag (Čistý roční zisk/ztráta)	0
B. Rückstellungen (Rezervy)	0
C. Verbindlichkeiten (Závazky)	7 151
2. Verbindlichkeiten gegenüber Kreditinstituten (Závazky vůči bankám)	0
3.+4.+8. Anzahlungen auf Bestellungen (Přijaté zálohy), Verbindlichkeiten aus Lieferungen und Leistungen (Závazky z obchod. Vztahů), Sonstige Verbindlichkeiten (Jiné závazky)	61 899
E. Passive latente Steuern (Odložené daňové závazky)	0
Summe de Pasiva (Pasiva celkem)	99 108

Zdroj: Vlastní zpracování dle fyzické osoby a (WÖHE,2016)

Účetní osnova, rozvrh a účtování

Spolková republika Německo nemá legislativně předepsanou formu účtové osnovy (Kontenrahmen) ani účtového rozvrhu (Kontenplan). Účetní jednotky mají možnost si samy sestavit svoji vlastní účetní osnovu nebo rozvrh. Nicméně jsou v praxi běžně používány předpisy, které jsou pravidelně vydávány profesionálními společnostmi (např. poradenská, IT a právní společnost DATEV eG⁵¹). Diplomová práce vychází z verze účtového rozvrhu DATEV SKR 04, který je vyobrazen v příloze č. . Účtování v SRN probíhá na účty Soll – Má dáti a Haben – dal.

⁵¹ ÚČETNICTVÍ (DE) [online] 2018 [21.1.2018]. Dostupné z: [http://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Účetnictví_\(DE\)](http://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Účetnictví_(DE))

Otevření účtů

Na začátku každého účetního období je nutné otevřít všechny účty. Počáteční účet rozvázný – Eröffnungsbilanzkonto je souvztažným účtem k účtům aktiv a pasiv, nicméně v účtovém rozvrhu chybí. I přesto jej může fyzická osoba využít, díky chybějící legislativě. Princip použití je stejný jako v účetnictví v České republice. V následující tabulce je naznačeno otevření účtů, chybějící pole značí zaúčtování na Eröffnungsbilanzkonto.

Tab. 4.14 Počáteční otevření účtů

Účetní operace	Částka v EUR	Soll – MD	Haben – D
Pkw (Automobil)		0520	
Bestände an Vorräten (Zásoby)	55 444	1000 + 1140	
Forderungen (Pohledávky)		12xx + 13xx + 14xx	
Kassenbestand, Bundesbankguthaben, Guthaben bei Kreditinstituten und Schecks (Pokladní hotovost, vklady u spolkových a komerčních bank, šeky)	18 915	1600 + 1800	
Privatkonto (Vklad podnikatele)	32 325		2180
Jahresüberschuß (Čistý zisk)	0		2970
Verbindlichkeiten (Závazky)	7 151		31xx + 38xx

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Wöhe, 2016)

Odpisy osobního automobilu

Osobní automobil je zařazen do dlouhodobého hmotného majetku fyzické osoby, který se odepisuje rovnoměrně po dobu 6 let. Plátce daně z obratu (DPH), který si uplatňuje nárok na odpočet daně má možnost využít tzv. dodatečný odpis (Sonderabschreibung) dle § § 7a – 7g zákona o dani z příjmů – EStG. Tento druh odpisu plátcí umožní odepsat navíc dalších 20 % z pořizovací ceny majetku a lze jej uplatnit po dobu 4 let od data pořízení (v případě diplomové práce je použit hned v prvním roce). Dle české terminologie lze tyto odpisy považovat za daňové. Odpisy jsou zaokrouhlovány matematicky. Pro přehlednější orientaci je výpočet odpisu v roce 2017 zobrazen v následující tabulce.

Tab. 4.15 Výpočet odpisu v roce pořízení

Operace	Demonstrace výpočtu	Částka v EUR
Pořizovací cena bez daně		10 650
Roční odpis v 1. roce	$10\,650/6$	1 775
Běžný odpis v 1. roce	$(8/12)*1775$	1 183
Zvláštní odpis v 1. roce	$10\,650*0,2$	2 130
Celkový odpis v roce 2015	$1\,183 + 2\,130$	3 313

Zdroj: Vlastní zpracování dle⁵²

Rovnoměrný odpis v běžném účetním roce 2017 se vypočítá jako podíl pořizovací ceny a doby odepisování $10\,650/6$. V roce 2017 odpis činí 1 775 EUR. Je nutné brát na zřetel, že cena osobního automobilu a rozdílná výše odpisů v ČR a SRN vytvoří rozdíl, který je třeba částečně kompenzovat nižší částkou na účtu Privatkonto – účet individuálního podnikatele a zároveň vyšší částkou na účtu Čistý zisk a vyšší částkou u bankovních vkladů. Odpis za rok 2015 byl v SRN vyšší o částku 2 267 EUR, účet individuálního podnikatele bude o tuto částku ponížen. Rozdíl mezi odpisy v roce 2017 činil 107 EUR, v České republice byl v tomto roce odpis vyšší, tudíž bude přepočtený zisk o tuto částku v roce 2017 navýšen. Zbylý rozdíl, který plyne z přepočtu skutečné ceny automobilu a ceny automobilu z ČR přepočtenou koeficientem pro SRN navýší zůstatek na bankovních účtech. Tato úprava rozvahových položek vzhledem k diplomové práci výsledky práce neovlivní.

Účetní operace v průběhu zdaňovacího období

Níže uvedené účetní operace slouží pouze demonstrativně pro čtenáře, aby se seznámil s účetním rozvrhem v SRN.

⁵² FIRMENVAGEN-*Abschreibung leicht gemacht!* [online] 2018 [1.2.2018]. Dostupné z: <https://www.lexware.de/artikel/wieschreibe-ich-meinen-firmenwagen-bestmoeglich-ab>

Tab. 4.16 Demonstrativní účetní operace v průběhu zdaňovacího období

Účetní operace	Částka v EUR	Soll – MD	Haben – D
Montáž termoregulátoru	850	1210	4400
Daň z obratu	162		3806
Nákup PHM	95	6530	1600
Daň z obratu	18	1420	
Servis elektrozařízení	4 850	1210	4400
Daň z obratu	922		3806
Převod z BÚ do pokladny	750	1600	1460
Úhrada faktury	1 200	3300	1800
Výběr pro osobní spotřebu	350	2180	1600
Dodaný materiál	3 900	1000	3300
Daň z obratu	741		
Inkaso faktury	2 960	1800	1210

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Wöhe, 2016) a údajů fyzické osoby

Na účetní operace je uplatněna daň z obratu ve výši 19 %, což představuje základní sazbu. Snížená sazba 7 % se používá např. u potravin, ubytovacích služeb, knih apod.⁵³ Jak již napovídá tabulka, účtování je téměř totožné jak v České republice, až na rozdílnost v číslech a názvů jednotlivých účtů. Zásoby jsou zde účtovány na sklad, což je shodné s českým účtováním o zásobách způsobem A. Je zde možné i okamžité účtování zásob do nákladů, v České republice se jedná o způsob B (Wöhe, 2016).

Účetní závěrka a uzávěrka

Před samotnou účetní závěrkou předchází uzavření účtů, které je znázorněno v tabulce č. 9.17. Na účtu 9100 – Schlussbilanzkonto (Konečný účet rozvázný) probíhá zúčtování aktivních a pasivních účtů. Na účtu 9200 – Gewinn- und Verlustkonto (Účet zisků a ztrát) probíhá zúčtování nákladových a výnosových účtů.

Tab. 4.17 Demonstrativní uzavření účtů

Účetní operace	Soll – MD	Haben – D
Uzavření aktivních účtů	9100	Aktivní účty
Uzavření pasivních účtů	Pasivní účty	9100
Uzavření nákladových účtů	9200	Nákladové účty
Uzavření výnosových účtů	Výnosové účty	9200

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Wöhe, 2016) a údajů fyzické osoby

⁵³ Umsatzsteuergesetz § 12

Rozvaha

Ke dni 31.12.2017 fyzická osoba sestavila v SRN rozvahu, která se řídí § 266 obchodního zákoníku HGB. Nulové položky nejsou v rozvaze zobrazeny. Rozvahu zobrazuje tabulka č. 9.18.

Tab. 4.18 Rozvaha ke dni 31.12.2017 v EUR (Netto)

AKTIVA (Aktiva)	2017	2016
A. Anlagevermögen (Dlouhodobý majetek)	3 787	5 562
I. Immaterielle Vermögensgegenstände (Nehmotný majetek)	0	0
II. Sachanlagen (Hmotný majetek)	3 787	5 562
III. Finanzanlagen (Finanční majetek)	0	0
B. Umlaufvermögen (Oběžná aktiva)	125 965	93 546
I. Vorräten (Zásoby)	59 597	55 444
II. Forderungen und sonstige Vermögensgegenstände (Pohledávky a ostatní aktiva)	9 346	5 431
III. Wertpapiere (Cenné papíry)	0	0
IV. Kassenbestand, Bundesbankguthaben, Guthaben bei Kreditinstituten und Schecks (Pokladni hotovost, vklady u spolkových a komerčních bank, šeky)	57 022	32 671
D. Aktive latente Steuern (Odložené daňové pohledávky)	0	0
Summe der Aktiva (Aktiva celkem)	129 752	99 108
PASSIVA (Pasiva)		EUR (Netto)
A. Eigenkapital (Vlastní kapitál)	30 058	30 058
I. Privatkonto (Osobní účet – vklad podnikatele)	30 058	30 058
V. Jahresüberschuß/Jahresfehlbetrag (Čistý roční zisk/ztráta)	25 826	0
B. Rückstellungen (Rezervy)	0	0
C. Verbindlichkeiten (Závazky)	7 608	7 151
2. Verbindlichkeiten gegenüber Kreditinstituten (Závazky vůči bankám)	0	0
3.+4.+8. Anzahlungen auf Bestellungen (Přijaté zálohy), Verbindlichkeiten aus Lieferungen und Leistungen (Závazky z obchod. Vztahů), Sonstige Verbindlichkeiten (Jiné závazky)	66 260	61 899
E. Passive latente Steuern (Odložené daňové závazky)	0	0
Summe de Pasiva (Pasiva celkem)	129 752	99 108

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Wöhe, 2016) a údajů fyzické osoby

Rozvaha je uvedena v podobě Netto (bez korekcí). Částky v rozvaze jsou přepočítány z českého účetnictví pomocí koeficientu a směnného kurzu, avšak některé z položek jsou výsledkem hospodářské činnosti na území SRN (hmotný majetek, čistý zisk). Položky se odlišují díky rozdílným odvodům a odpisům. Komentář k odpisům a jeho výpočet je uveden na str. 68 – 69.

Výkaz zisků a ztrát

Dle členění nákladů v SRN existují dva způsoby sestavení výkazu zisků a ztrát (německy Gewinn- und Verlustrechnung). Členění dle celkových nákladů (německy Gesamtkostenverfahren) a „nákladů obratu“ (německy Umsatzkostenverfahren) ⁵⁴. V diplomové práci bude použita první varianta výkazu zisků a ztrát, neboť je podobnější sestavě v ČR – druhové členění. Dostupná data neumožňují zjistit přesnou strukturu nákladů, nicméně jsou náklady rovnoměrně rozděleny do následujících položek. Hospodářský výsledek ani daňová povinnost touto úpravou nebudou ovlivněny.

Tab. 4.19 Výkaz zisků a ztrát ke dni 31.12.2017

Účetní položka	Částka v EUR
1. Umsatzerlöse (Tržby)	338 389
2. Erhöhung oder Verminderung des Bestands an fertigen und unfertigen Erzeugnissen (Zvýšení nebo snížení stavu výrobků)	0
3. Andere aktivierte Eigenleistungen (Ostatní aktivované výkony)	0
4. Sonstige betriebliche Erträge (Ostatní provozní výnosy)	2 429
Gesamtleistung (Celkové výkony)	340 818
5. Materialaufwand (Spotřeba materiálu)	115 450
6. Personalaufwand (Osobní náklady)	60 909
7. Abschreibungen (Odpisy)	1 775
8. Sonstige betriebliche Aufwendungen (Jiné provozní náklady)	116 950
Betriebsergebnis (Provozní výsledek)	45 734
10. Sonstige Zinsen und ähnliche Erträge (Úroky a podob.výnosy)	0
11. Zinsen und ähnliche Aufwendungen (Úroky a podob.náklady)	106
Ergebnis der gewöhnlichen Geschäftstätigkeit (Výsledek z běžné činnosti)	45 628
13. Außerordentliche Erträge (Mimořádné výnosy)	0
14. Außerordentliche Aufwendungen (Mimořádné náklady)	0
15. Außerordentliche Ergebnis (Výsledek mimořádné činnosti)	0
Steuern vom Einkommen und vom Erträge (Daně z příjmů a výnosů)	12 535
Ergebnis nach Steuern (Výsledek hospodaření po zdanění)	33 093
18. Sonstige Steuern (Ostatní daně) – Silniční daň	312
Jahresüberschuss/Jahresfehlbetrag (Roční zisk/ztráta)	32 781

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Warsönke, 2016) a údajů fyzické osoby

⁵⁴ Handelsgesetzbuch § 275

4.3.4 Daňová povinnost v SRN

Následující kapitola obsahuje výpočet daní – daně z příjmů, živnostenská daň, solidární příplatek. Konečná daňová povinnost v SRN je složena z několika dílčích daní, jejich demonstrace je uvedena v této kapitole. Pro fyzickou osobu je stěžejní daň z příjmů. Zásadní je vypočítat tzv. zdanitelný příjem (německy zu versteuerndes Einkommen). Následující tabulka uvádí schéma výpočtu zdanitelného příjmu (dle zákona o daních z příjmů EStG §§). Slevy na dani mohou uplatnit osoby, které splnily určené podmínky (např. sleva pro samoživitele – německy Alleinerziehende) (Wöhe, 2016).

Tab. 4.20 Obecné schéma výpočtu zdanitelného příjmu

Německý originál	Český překlad
Summe der Einkünfte	Souhrn příjmů
- Entlastungsbeträge §§ 24a, b	- Slevy na dani
= Gesamtbetrag der Einkünfte	= Úhrnná částka příjmů
- Verlust Vor- oder Rückgang § 10d	- Ztráta
- Sonderausgaben §§ 10 – 10c	- Mimořádné výdaje
- Außergewöhnliche Belastungen §§ 33 – 33b	- Mimořádné náklady
- wie Sonderausgaben §§ 10e – 10i	- Další mimořádné výdaje
= Einkommen	= Příjem
- Kinderfreibeträge § 31, § 32 (6)	- Nezdánitelné částky na děti
= zu versteuerndes Einkommen	= Zdanitelný příjem

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Warsönke, 2016) a údajů fyzické osoby.

V případě diplomové práce je základ pro výpočet zdanitelného příjmu dán rozdílem mezi celkovými výkony a celkovými náklady (340 818 – 277 205 EUR). Následující tabulka znázorňuje výpočet zdanitelného příjmu.

Tab. 4.21 Výpočet zdanitelného příjmu

Účetní položka	Částka v EUR
ohne Sonderausgaben (Příjem bez odečtení zvláštních výdajů)	63 613
Krankenversicherung (Zdravotní pojištění)	- 7 365
Pflegeversicherung (Pojištění na péči)	- 1 462
Rentenversicherung (Důchodové pojištění)	- 6 676
Zu versteuerndes Einkommen (Zdanitelný příjem)	48 110

Zdroj: Vlastní zpracování dle (Warsönke, 2016) a údajů fyzické osoby

Postup výpočtu sociálního a zdravotního pojištění je uveden v následující kapitole, v této kapitole je uvedena daňově uznatelná část zmíněných odvodů. Dle získaného zdanitelného příjmu je určen vzorec pro výpočet daně z příjmů. Volba vzorce je přímo závislá na výši zdanitelného příjmu. § 32a zákona o dani z příjmů EStG řadí fyzickou osobu do tarifu s příjmy mezi 13 670 EUR a 53 665 EUR. Tabulka č. 4.22 znázorňuje výpočet daně z příjmů.

Tab. 4.22 Výpočet daně z příjmů

Výpočet daně
$x = \text{Zu versteuerndes Einkommen (zdanitelný příjem)}$
$x = 48\,110 \text{ EUR}$
$z = (x - 13\,669) / 10\,000$
$z = (48\,110 - 13\,669) / 10\,000$
$z = 3,444$
Daň z příjmů Einkommensteuer = $(225,4 * z + 2\,397) * z + 952,48$
Daň z příjmů Einkommensteuer = $(225,4 * 3,444 + 2\,397) * 3,444 + 952,48$
Daň z příjmů Einkommensteuer = 11 881 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování dle Einkommensteuergesetz § 32a a údajů fyzické osoby

Vypočtená daň z příjmů je dále ponížena o tzv. živnostenskou daň (německy Gewerbesteuer), která pro konkrétní fyzickou osobu činí 2 644 EUR. Výpočet daně je uveden v části o živnostenské dani. Celková výše daně z příjmů činí 9 237 EUR (11 881 – 2 644).

Společné zdanění manželů

Pro diplomovou práci nebyly poskytnuty informace o příjmech manželky, tudíž práce nezohledňuje společné zdanění manželů. Svým obsahem a náročností by tohle téma mohlo být inspirací pro další práci.

Silniční daň

Jako v České republice tak i v SRN musí fyzická osoba platit silniční daň (německy Kraftfahrzeugsteuer)⁵⁵. Pro výpočet daně je důležité typ a hmotnost vozidla, typ spalovaného paliva, rok uvedení do provozu, objem motoru a emise oxidu uhličitého (g/km). Daň z motorových vozidel za rok činí 312 EUR⁵⁶. Pro fyzickou osobu je tato daň daňově

⁵⁵ Kraftfahrzeugsteuer § 1

⁵⁶ NUTZFAHRZEUGE BIS 3,5 T ZUL. Gesamtmasse [online] 2018 [20.2.2018]. Dostupné z: https://www.kfz-steuer.de/kfz-steuer_nutzfahrzeuge28t.php

uznatelná, dle § 4 zákona o daních z příjmů se jedná o provozní výdaj (německy Betriebsausgabe). Ve výkazu zisků a ztrát je uvedena mezi ostatní daně.

Penzijní připojištění

Pro přesnější analýzu a následnou komparaci je třeba zohlednit fakt, že si fyzická osoba v České republice měsíčně odkládá 1 500 Kč na penzijní připojištění. Pro přepočet na eura byl opět použit koeficient 2,5704 a průměrný směnný kurz 26,33 Kč/EUR. Výsledná částka měsíčního spoření je 146 EUR. Fyzická osoba si tyto prostředky ukládá dobrovolně nad rámec důchodového připojištění v Degussa Bank. Pro účely porovnání daní z příjmů je téma více rozvedeno na straně.

Zdravotní a sociální pojištění

Příspěvky na povinné pojištění jsou v SRN obecně daňově uznatelné a řadí se mezi tzv. zvláštní výdaje (německy Sonderausgaben) dle § 10 zákona EStG. Dle prvního odstavce § 10 EStG bodu 3. písmena a) je příspěvek na zdravotní pojištění (německy Krankenversicherung) je daňově uznatelným nákladem. Za rok 2017 celková výše příspěvků na zdravotní pojištění činí 7 672 EUR. Daňově uznatelnou se částka stává ve chvíli, kdy je o 4% snižena, tj. o 307 EUR ($7\,672 \cdot 0,04$). Příspěvky na pojištění na péči (německy Pflegeversicherung) jsou dle prvního odstavce § 10 EStG bodu 3. písmena b) daňově uznatelným nákladem ve výši 1 461,6 EUR ročně. Příspěvky na důchodové pojištění (německy Rentenversicherung) jsou dle prvního odstavce § 10 EStG bodu 3. písmena a) daňově uznatelným nákladem do výše 6 676 EUR.

Živnostenská daň

Fyzická osoba je dle § 2 zákona o živnostenské dani (německy Gewerbesteuer-gesetz) povinna odvádět tzv. živnostenskou daň. Bavorská obec Aichen si sazbu této daně (německy Hebesatz) určila na 320 %⁵⁷. Výsledný zdanitelný příjem se poníží o částku 24 500 EUR⁵⁸ a dále vynásobí obecnou sazbou živnostenské daně ve výši 3,5 %. Nakonec je částka vynásobena platnou sazbou obce Aichen. Výpočet živnostenské daně :

$$23\,610,035 = 826,35$$

⁵⁷ GEWERBESTEUERHEBESATZ FÜR GUNZBURG. [online] 2018 [20.2.2018]. Dostupné z: <https://www.gewerbesteuer.de/gewerbesteuerhebesatz/guenzburg>

⁵⁸ GEWERBESTEUER (GEWST) BERECHNEN. [online] 2018 [20.2.2018]. Dostupné z: <https://www.finanztip.de/gewerbesteuer-1/>

$$826,35.3,2 = 1\,758 \text{ EUR}$$

Výsledná živnostenská daň vyšla 2 644 EUR.

Solidární daň

Další povinností fyzické osoby je platba solidárního příplatku (německy Solidaritätszuschlag). Výpočet této daně je proveden podílem původní daně z příjmů a zdanitelného příjmu. Dále je uplatněna sazba 5,5 %, což představuje solidární příspěvek. Nakonec se zdanitelný příjem vynásobí výsledným koeficientem⁵⁹. Výpočet solidárního příplatku:

$$(11\,881/48\,110) \cdot 100 = 24,7$$

$$0,055 \cdot 24,7 = 1,3585$$

$$48\,110 \cdot 0,013585 = 654 \text{ EUR}$$

Solidární příplatek za rok 2017 činí 654 EUR.

4.3.5 Zdravotní pojištění

Jak již bylo zmíněno dříve i fyzické osoby v SRN mají povinnost účastnit se zdravotního pojištění. Pro účely diplomové práce byla zvolena státní zdravotní pojišťovna AOK Bayern. Výpočet pojistného se dle jednotlivých spolkových zemí a jednotlivých zdravotních pojišťoven navzájem liší. V roce 2017 je sazba zdravotního pojištění 15,7 % a dále je navýšena příplatkovou sazbou AOK Bayern ve výši 0,9 %⁶⁰. Výše pojistného odpovídá procentuální části z příjmů snížených o příslušné výdaje (odpisy, osobní náklady, náklady na prostory, výjimkou jsou odvody za podnikající fyzickou osobu), nicméně v případě diplomové práce bude výpočet proveden z hraniční částky (německy Beitragsbemessungsgrenze) 4 350 EUR/měsičně⁶¹, a to i v případě, že reálné výdělků jsou

⁵⁹ Solidaritätszuschlaggesetz § 4

⁶⁰ AUSFUHRliche INFORMATIONEN ZU KRANKENKASSE UND LEISTUNGEN [online] 2018 [1.3.2018]. Dostupné z: <https://www.krankenkassen.de/gesetzliche-krankenkassen/krankenkassen-liste/235-AOK-Bayern.html>

⁶¹ BEITRAGS- UND VERSICHERUNGSRECHT: Beitragsbemessungsgrenze 2017: Sozialversicherungswerte stehen fest [online] 2018 [1.3.2018]. Dostupné z: https://www.haufe.de/sozialwesen/versicherungen-beitraege/voraussichtliche-werte-in-der-sozialversicherung-2017_240_373800.html

vyšší. Jedná se o maximální vyměřovací základ, tudíž fyzická osoba není povinna zdravotní pojišťovně dokládat své příjmy. Měsíční záloha na pojistné činí 722,1 EUR (4 350.0,166).

4.3.6 Sociální pojištění

I v případě sociálního pojištění je fyzická osoba povinna se účastnit jednotlivých jeho složek. Důchodové pojištění (německy Rentenversicherung) je hlavní složkou sociálního pojištění. Opět je zde možnost výběru ze soukromých či státních institucí, které se dále dělí na spolkové a regionální. Důchodové pojištění bylo uzavřeno s Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd, jedná se o regionální pojišťovnu. V roce 2017 sazba důchodového pojištění dosahovala 18,6 % a maximální měsíční příspěvek dosahoval 1 187,45 EUR⁶². Stanovený příspěvek (německy Regelbeitrag) na důchodové pojištění pro staré spolkové země (vysvětlení v kapitole 8.2.1) v roce 2017 fyzická osoba platila ve výši 556,33 EUR (bez ohledu na výši příjmů). Pro rok 2018 příspěvek pro staré spolkové země činí 566,37 EUR⁶³. První tři kalendářní roky následující po roce zahájení podnikatelské činnosti fyzická osoba platí polovinu těchto stanovených příspěvků⁶⁴. Dále fyzická osoba platí tzv. pojištění nezaměstnanosti (německy Arbeitslosenversicherung) paušální měsíční částkou ve výši 89,78 EUR⁶⁵. I tato částka se v prvních dvou letech snižuje na polovinu. Další pojistné je pojištění na péči (německy Pflegeversicherung), jehož maximální výše pro rok 2017 je 121,8 EUR⁶⁶. Ve skutečnosti by příspěvek na pojištění na péči byl daleko vyšší s ohledem na příjmy fyzické osoby a maximální vyměřovací základ ve výši 4 350 EUR. Pro účely diplomové práce fyzická osoba v SNR podnikání delší časový úsek.

⁶² WERTE DER RENTENVERSICHERUNG: *Aktuelle Zahlen aus dem Bereich der Sozialversicherung* [online] 2018 [2.3.2018]. Dostupné z: https://www.deutsche-rentenversicherung.de/Allgemein/de/Inhalt/6_Wir_ueber_uns/03_fakten_und_zahlen/01_werte_der_rentenversicherung/werte_der_rentenversicherung.html

⁶³ WERTE DER RENTENVERSICHERUNG: *Tabelle: Pflichtversicherte Selbstständige, alte Bundesländer* [online] 2018 [2.3.2018]. Dostupné z: https://www.deutsche-rentenversicherung.de/Allgemein/de/Inhalt/6_Wir_ueber_uns/03_fakten_und_zahlen/01_werte_der_rentenversicherung/werte_der_rentenversicherung.html

⁶⁴ VERSICHERUNG UND BEITRAG: *Freiwillig rentenversichert: Ihre Vorteile* [online] 2018 [5.3.2018]. Dostupné z: http://www.deutsche-rentenversicherung.de/cae/servlet/contentblob/232670/publicationFile/63947/freiwillig_rentenversichert_ihre_vorteile.pdf

⁶⁵ BEITRAG ARBEITSLOSENVERSICHERUNG [online] 2018 [25.3.2018]. Dostupné z: <http://esv-sva.sozvers.at/portal27/svaportal/content?contentid=10007.740828&portal:componentId=gtn5297c8d4-a130-47df-b9a3-5ce944f1f4be&viewmode=content>

⁶⁶ BEITRAGSSATZ PFLEGEVERSICHERUNG 2018 [online] 2018 [25.3.2018]. Dostupné z: <https://sozialversicherung-kompetent.de/pflegeversicherung/versicherungsrecht/793-beitragssatz-pflegeversicherung-2018.html>

5 Komparace účetních a daňových aspektů podnikající fyzické osoby a následná doporučení pro podnikání

V následující kapitole jsou srovnány související účetní a daňové aspekty podnikající fyzické osoby v České republice a Spolkové republice Německo na základě předchozí aplikace teoretických poznatků (komparace se vztahuje k roku 2017). Veškeré obsažené údaje se vztahují na spolkovou zemi Bavorsko, konkrétně na obci Aichen. Jak již bylo zmíněno dříve, odvody se liší nejen mezi spolkovými zeměmi, ale i mezi jednotlivými obcemi.

Zahájení podnikatelské činnosti

V obou srovnávaných zemích je úprava podnikání v rámci fyzických osob téměř totožná. Vznik živnostenského oprávnění je podmíněn doložením odborné kvalifikace (způsobilosti), jak v ČR, tak i v SRN. V ČR si živnostenský úřad za ohlášení živnosti účtuje 1 000 Kč, v SRN pak 75 EUR.

Účetní aspekty

Samotný princip účetnictví je téměř identický, nicméně i zde se najdou některé odlišnosti, především v oblasti odpisů a účtové osnovy. Nepatrné rozdíly jsou vidět i ze struktury rozvahy či výkazu zisků a ztrát. Rozvaha v SRN má rezervy jako samostatnou položku nad cizími zdroji, výkaz zisků a ztrát obsahuje hospodářský výsledek před zdaněním nebo finanční hospodářský výsledek. Následná účetní závěrka je ve své podstatě velmi podobná. Obě fyzické osoby se rozhodly vést účetnictví dobrovolně. V případě, že by nechtěly vést účetnictví, fyzická osoba v ČR povede daňovou evidenci a v SRN povede období daňové evidence EÜR (zákonem stanovená metoda). Účtová osnova v SRN není legislativně nijak upravena, proto mnohé subjekty využívají účtovou osnovu DATEV SKR 04. V porovnání s ČR má DATEV SKR 04 odlišné rozdělení konkrétních účtů do účtových tříd. Jedná se o nákladové účty v třídě 5, 6 a 7 (v ČR třída 5), výnosové účty v třídě 4 a 7 (v ČR třída 6) a závěrkové účty v třídě 9 (v ČR třída 7). Rozdílné je také umístění aktivních a pasivních účtů do tříd 0, 1, 2 a 3. Odpisy fyzická osoba v SRN účtuje přímo bez účtu oprávek na příslušný majetkový účet (použity jsou nákladové účty třídy 6).

Daňové aspekty

Daňová oblast má diametrální odlišnosti ve všech směrech. Velkým rozdílem je výpočet daně z příjmů i samotná daňová zátěž. V ČR fyzická osoba nejprve stanoví dílčí základ daně, tím že výsledek hospodaření před zdaněním upraví o sociální a zdravotní pojištění za zaměstnavatele (+) a dále o rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy (-). Od dílčího základu daně je odečtena jeho nezdánitelná část a výsledná suma se zaokrouhlí na celá sta dolů. Na zjištěný základ daně 447 300 Kč je uplatněna jednotná sazba daně z příjmů ve výši 15 % a od konečného výsledku je odečtena sleva na poplatníka. Daň z příjmů v ČR činí 42 255 Kč. Fyzická osoba není povinna platit solidární daň. Jak již bylo uvedeno dříve, v SRN je uplatněna progresivní daň z příjmů. Nejprve je nutné určit zdánitelný příjem. Stanoví se rozdílem mezi celkovými výkony a provozními náklady, následně je odečtena uznatelná část z povinného pojištění. Fyzická osoba v SRN nemá možnost uplatnit si výdaje paušální sazbou. Zdánitelný příjem činí 48 110 EUR, je zařazen do tarifního pásma 13 670 EUR a 53 665 EUR. Konkrétní vzorec (5.1) pro uvedené tarifní pásmo má následující podobu:

Vzorec č. (5.1)

$$\text{Daň z příjmů Einkommensteuer} = (225,4 \cdot z + 2\,397) \cdot z + 952,48$$

$$z = (x - 13\,669) / 10\,000$$

x = zdánitelný příjem

Výsledná daň z příjmů je ve výši 11 881 EUR. Celková daňová zátěž je ovlivněna živnostenskou daní a solidárním příplatkem. Sazba živnostenské daně je 3,5 %, při výpočtu byla použita i sazba stanovená konkrétní obcí 320 %. V případě živnostenské daně se zdánitelný příjem poníží o částku 24 500 EUR, dále se částka vynásobí 3,5 % a sazbou obce. O zaplacenou živnostenskou daň si fyzická osoba snižuje daň z příjmů. Živnostenská daň je ve výši 2 644 EUR a ponížená daň z příjmů činí 9 237 EUR. Vynásobením zdánitelného příjmu a 5,5 % z efektivní daně z příjmů se vypočítá solidární příplatek. V případě diplomové práce je ve výši 654 EUR. Fyzická osoba nemá povinnost platit tzv. církevní daň. Pro srovnání celkové zátěže, efektivní sazby daně a pojištění je v čitateli dosazena výše příslušných odvodů, ve jmenovateli hrubý příjem. Za hrubý příjem je dosazen základ daně (v SRN zdánitelný příjem). Při srovnávání celkové výše odvodů a pojistného je použit rozdíl mezi příjmy a výdaji.

Tab. 5.1 Komparace daňové zátěže

Položka	Česká republika	Spolková republika Německo
Základ daně (SRN zdanitelný příjem)	447 300 Kč	48 110 EUR
Skutečná daň z příjmů	42 255 Kč	9 237 EUR
Daň z příjmů bez odečtu živnostenské daně	X	11 881 EUR
Solidární příplatek	X	654 EUR
Živnostenská daň	X	2 644 EUR
Celková daň	42 255 Kč	12 535 EUR
Efektivní sazba daně z příjmů	9,45 %	24,7 %
Celková efektivní sazba	X	26,05 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle závěrů z praktické části

Z tabulky je patrné, že efektivní sazba daně v SRN je více než dvojnásobná a zároveň je fyzická osoba povinna platit živnostenskou daň a solidární příplatek.

Pro celistvost jsou zde srovnány i aspekty daně z přidané hodnoty, v SRN pak daně z obratu. V ČR se povinnost platby DPD týká podnikatele, který překročí limit 1 mil. Kč za 12 bezprostředně po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Daň z obratu se týká podnikatele, jehož obrat překročil 17 500 EUR (za minulé období), a který očekává, že obrat přesáhne 50 000 EUR (v běžném období). V ČR je základní sazba DPH stanovena na 21 %, první snížená sazba na 15 % a druhá snížená sazba na 10 %. SRN má pouze dvě varianty sazby daně z obratu, základní ve výši 19 % a sníženou ve výši 7 %. Je zřejmé, že fyzická osoba má povinnost stát se plátcem DPH či daně z obratu.

Zdravotní pojištění a sociální pojištění

V ČR je výše povinného pojistného poměrně přesně určena, jediná dobrovolná oblast je nemocenské pojištění. Součinem sazby 13,5 % a vyměřovacího základu (polovina rozdílu mezi příjmy a výdaji) je dáno pojistné na zdravotní pojištění. Pojistné tedy činí 27 967 Kč. Vynásobením poloviny základu daně a sazby 29,2 % je dáno pojistné na sociální pojištění. Výsledné pojistní činí 59 516 Kč. Základ daně je bez odečtení nezdanitelných částí. Povinné pojistné v SRN je o dost variabilnější. Podnikatelé si mohou dobrovolně volit zdravotní a sociální pojišťovny. Sazba zdravotního pojištění činí 15,7 % a příplatek pojišťovny AOK Bayern je 0,9 %. Celková sazba je dále uplatněna na maximální vyměřovací základ 4 350 EUR. Měsíční pojistné činí 722,1 EUR. Větší rozdíly jsou patrné v oblasti sociálního pojištění. Důchodové pojištění je stanoveno jako fixní příspěvek ve výši 556,33 EUR. Je

možné z vyměřovacího základu uplatnit sazbu 18,6 % nebo dobrovolně přispívat, ovšem výše příspěvku nesmí překročit hranici 1 187,45 EUR. Pojištění nezaměstnanosti je stanoveno paušální částkou 89,78 EUR/měsíčně a pojištění na péči 121,8EUR/měsíčně. V SRN je maximální vyměřovací základ stanoven lehce nad průměrným výdělkem. Pojistné za podnikající osobu v SRN jsou do určité výše daňově uznatelnými náklady. Následující tabulka znázorňuje celkové odvody.

Tab. 5.2 Komparace odvodů na pojistné

Položky	Česká republika	Spolková republika Německo
Příjmy – Výdaje	447 304 Kč	63 613 EUR
Zdravotní pojištění	27 967 Kč	8 665 EUR
Sociální pojištění	59 516 Kč	9 215 EUR
Celkem pojistné	87 483 Kč	17 880 EUR
Efektivní sazba ZP	6,25 %	13,62 %
Efektivní sazba SP	13,30 %	14,49 %
Efektivní sazba celkem	19,55 %	28,11 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle závěrů z praktické části

Komparace procentních údajů ukazuje na fakt, že fyzická osoba v SRN je vystavena daleko vyšší zátěži odvodu na povinné pojistné. V případě, že by si fyzická osoba dobrovolně platila vyšší sociální pojištění, mohl by rozdíl v zátěži narůst.

Celkové odvody

Nedílnou součástí komparace je celková výše všech odvodů na daních a povinném pojistném. Následující tabulka popisuje celkové zatížení fyzické osoby.

Tab. 5.3 Komparace celkových odvodů

Položky	Česká republika	Spolková republika Německo
Příjmy – Výdaje	447 304 Kč	63 613 EUR
Daňové odvody	42 255 Kč	12 535 EUR
Odvody na pojistném	87 483 Kč	17 880 Kč
Celkové odvody	129 738 Kč	30 415 EUR
Efektivní sazba	29 %	47,81 %

Zdroj: Vlastní zpracování dle závěrů z praktické části

Z tabulky vyplývá, že daňová zátěž v SRN je o necelé dvě třetiny vyšší.

Doporučení

Na základě komparace účetních a daňových aspektů byla fyzické osobě navrhnutá konkrétní doporučení pro podnikání v SRN, doporučení mohou využít všechny fyzické osoby.

Snížení daňové povinnosti

Fyzické osobě je doporučeno využít mimo standardních možností i specifické optimalizační prvky, které nejsou na první pohled patrné, bez prostudování legislativy. Dle § 31 (5) nelze v ČR využít v prvním roce odepisování zvýšení odpisu, v SRN takovou možnost fyzická osoba může využít. Jedná se o zvláštní odpis (německy Sonderabschreibung) ve výši 20 %, který standardní odpis navýší. Odpis není nutno využít hned v prvním roce odepisování, je možné jej uplatnit v následujících čtyřech letech. Zvláštní odpis je fyzické osobě doporučeno využít v době, kdy očekává nejvyšší daňovou povinnost (nebude-li žádat o úvěr). Jedná se o velmi efektivní nástroj pro následnou daňovou optimalizaci. Pro využití zvláštního odpisu je nutné dodržet následující:⁶⁷

- automobil musí být pro podnikání využíván z více jak 90 %,
- celková suma aktiv nepřesáhla 235 000 EUR za minulé období,
- zisk nepřekročil 100 000 EUR za minulé období.

Dále by měla fyzická osoba zvážit možnost společného zdanění manželů, které má za úkol snížit celkové odvody. Společné zdanění manželů si vyžaduje splnění určitých podmínek. V případě, že nemá subjekt o společné zdanění zájem, musí zažádat o tzv. individuální zdanění. Možnost snížit si daňové odvody mají tehdy, dosahují-li příjmu pouze ze závislé činnosti. V případě samostatné činnosti nemusí být společné zdanění manželů nutně výhodné. Uplatňuje-li živnostník společné zdanění nemá možnost dále uplatnit plnou výši zvláštních výdajů (německy Sonderausgaben). Je nutné, aby si subjekt zanalyzoval zátěž při využití společného a individuálního zdanění. Diplomová práce se zmíněnou analýzou dále nezabývá. Hlavní položkou, která snižuje zdanitelný příjem je zaplacené zdravotní a sociální pojištění za fyzickou osobu, které je do určité výše daňově uznatelné. Daň z příjmů lze snížit o živnostenskou daň do výše 2 075 EUR.

⁶⁷ Einkommensteuergesetz § 7g

Využití účetní osnovy

Pro fyzickou osobu je velmi výhodné využívat účtové rozvrhy od společnosti DATEV, není nutné sestavovat si vlastní účtový rozvrh, který může být v mnoha případech dost komplikovaný. Účtové rozvrhy DATEV jsou sestavovány přehledně a práce s nimi není náročná.

Služba De-Mail

Obdobou datových schránek je tzv. De-Mail, který může subjekt využít při komunikaci se státními subjekty. Jedná se o dobrovolnou službu, nicméně v SRN se těší velké oblibě. Následující tabulka uvádí hlavní rozdíly uvedených forem elektronické pošty.

Tab. 6.1 Komparace služby De-Mail a datových schránek

De-Mail	Datová schránka
Dobrovolné zřízení	Povinné zřízení
Fikce doručení 3 dny	Fikce doručení 10 dní
Fikce doručení po souhlasu osoby	Fikce doručení je povinná

Zdroj: Vlastní zpracování

Výhody pro začínající podnikatele

Německá legislativa připouští některé úlevy, které může začínající podnikatel zpočátku využít. Pojistné na důchodové pojištění se v prvních třech kalendářních letech platí v poloviční výši. Pojištění nezaměstnanosti se v prvních dvou letech taktéž snižuje na polovinu. Využitím těchto úlev lze také dočasně snížit odvody.

Volba pojišťovny

Součástí doporučení je i výběr konkrétní zdravotní a sociální pojišťovny. Obecně je výhodnější uzavřít pojištění u sociální pojišťovny Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd, a to z důvodu výhodných podmínek pro živnostníky, garance určité výše doživotní renty, absence vstupních zdravotních prohlídek i nadstandardních benefitů jako je např. proplacení rekvalifikace. Jak již bylo zmíněno, zaplacené pojistné lze do určité výše považovat za daňový výdaj. Pro fyzickou osobu pocházející z ČR je nejlepší variantou zdravotní pojišťovna AOK Bayern. Velkou výhodou je zde možnost navštěvovat českého lékaře, neboť pojišťovny v ČR a AOK Bayern provedou vzájemné vyúčtování.

Daňové přiznání

Pro snadnější zpracování daňového přiznání má fyzická osoba možnost využít interaktivní formulář ElsterFormular, který je dostupný na oficiálním portále Ester.de (obdobu www.adisepo.mfcr.cz). Výhodou formuláře je jeho jednoduchost a okamžité poslání daňového přiznání na konkrétní finanční úřad v elektronické podobě. Tato varianta je dostupná ve všech spolkových zemích.

Výběr vhodného místa k podnikání

Výše odvodů v SRN s liší, jak mezi spolkovými zeměmi, tak jednotlivými obcemi. Nabízí se úvaha, že výběrem vhodného místa pro podnikání se lze vyhnout vysokým odvodům. Nové spolkové země disponují relativně nižšími odvody, díky nižší živnostenské dani a nízkému maximálnímu vyměřovacímu základu u sociálního pojištění. Naopak staré spolkové země mají vyšší odvody, nicméně je zde vyspělejší ekonomické prostředí, které může nabídnout potenciálně vyšší zisky. Následující tabulka uvádí tři spolkové země s nejvyšší sazbou živnostenské daně a tři spolkové země s nejnižší sazbou této daně.

Tab. 6.5 Odvody ve spolkových zemích

Spolková země	Zařazení	Živnostenská daň – průměrná sazba	Průměrná mzda ⁶⁸
Hamburk	Stará	470 %	4 715 EUR
Brémy	Stará	460 %	4 285 EUR
Severní Porýní – Vestfálsko	Stará	448,20 %	4 222 EUR
Durynsko	Nová	378,4%	3 160 EUR
Meklenbursko – Přední Pomořansko	Nová	339 %	3 120 EUR
Braniborsko	Nová	324 %	3 272 EUR

Zdroj: Vlastní zpracování dle^{69, 70}

Potenciálně vyšší průměrné výdělků ve starých spolkových zemích převažují nad sazbami živnostenské daně (minimální vliv na celkovou výši odvodů) a také nad vyšším pojistným pro subjekty, jejichž vyměřovací základ přesáhne částku 62 000 EUR. Tudíž není smysluplné volbu místa podnikání využít jako prvek daňové optimalizace. Pro osoby, jejichž podnikání není vázáno na konkrétní místo toto doporučení neplatí.

⁶⁸ Průměrná mzda je zde využita jako ukazatel ekonomické vyspělosti.

⁶⁹ GEWERBESTEUERHEBESATZ FÜR DEUTSCHLAND [online] 2018 [21.3.2018]. Dostupné z: <https://www.gewerbesteuer.de/gewerbesteuerhebesatz>

⁷⁰ ERFAHREN SIE, WIE STATISTA IHREM UNTERNEHMEN HELFEN KANN [online] 2018 [21.3.2018]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/209211/umfrage/loehne-und-gehaelter-in-deutschland-nach-bundeslaendern-und-geschlecht-2010/>

6 ZÁVĚR

Obsahem diplomové práce byla analýza účetních a daňových aspektů podnikání fyzických osob v České republice a Spolkové republice Německo následná komparace zjištěných dat. Analýza proběhla na základě teoretických a legislativních rozborů povinností fyzické osoby. Dalším postupem byl rozbor zákonných východisek v obou zemích a následné srovnání. Zjištěné poznatky byly aplikovány na konkrétní subjekt z ČR a bylo rozebráno jeho účetnictví, daňové povinnosti, ale také povinné odvody na zdravotní a sociální pojištění. Hlavní část práce spočívala v analýze účetních a daňových aspektů konkrétního subjektu z ČR, který se rozhodl podnikat na území SRN.

Záměrem diplomové práce bylo splnění vytyčených cílů. K naplnění cílů byla potřeba analýza a komparace účetnictví, daňové problematiky a celkových odvodů na pojistném a daních v porovnávaných zemích, následná formulace doporučení pro osoby, které uvažují o podnikání v SRN.

Účetnictví v obou zemích je dosti podobné, avšak i zde figurují některé odlišnosti. Hlavní odlišnosti jsou v podmínkách pro vedení účetnictví, v podobě účetních výkazů a v absenci účetní osnovy v SRN. Princip účtování je téměř shodný, rozdíl je patrný např. v účtování odpisů a daně z obratu. Daňová oblast v SRN vykazuje dost zásadní odlišnosti oproti ČR.

V ČR je uplatňována daň z příjmů v sazbě 15 % (+solidární daň), avšak v SRN je uplatňována progresivní daň. Sazba daně z příjmů závisí na tzv. tarifním pásmu a pohybuje se od 0 % do 45 %. Podnikající subjekt má v SRN také povinnost platit živnostenskou daň, solidární příspěvek a je-li členem církve, tak daň církevní. Tyto daně celkově tvoří poměrně malou část výsledných odvodů. Zásadním rozdílem v SRN je absence paušálních výdajů, tato možnost je povolena pouze osoby, které působí v oblasti lesního hospodářství. Hlavním specifikem zdravotního a sociálního pojištění v SRN je možnost zvolit si vyšší sociálního pojištění a konkrétní pojišťovnu. Z komparace odvodů fyzické osoby je zřejmé, že celková zátěž v SRN je daleko vyšší. V ČR subjekt odvádí zhruba třetinu ze svých hrubých zisků, v SRN se jedná téměř o polovinu. Výše odvodů se na území SRN poměrně dost liší, záleží na konkrétní spolkové zemi a obci. Pro účely diplomové práce byla vybrána obec Aichen

v Bavorsku, z hlediska celkové daňové zátěže nijak nevyniká. I pro vyšší odvody lze konstatovat, že SRN nabízí velmi zajímavé podmínky pro podnikání.

Doporučení na závěr jsou zaměřeny na možnosti využití prvků pro daňovou optimalizaci. Jedná se především o uplatnění tzv. zvláštního odpisu ve výši 20 %, který standardní odpis navýší. Osoba si může vybrat rok s nejvyšší očekávanou daňovou povinností, ve kterém odpis využije. Daň z příjmů si subjekt může snížit o tzv. živnostenskou daň, zdanitelný příjem si sníží o uhrazené zdravotní a sociální pojištění v určité výši. Fyzická osoba má možnost si zvolit společné zdanění manželů. Další doporučení, které lze zmínit se týká využití účtového rozvrhu DATEV, elektronické pošty De-Mail, daňového portálu Elster.de či doporučení o volbě konkrétní pojišťovny.

Diplomová práce nabízí ucelený pohled na účetní a daňovou oblast podnikající fyzické osoby na území SRN. Pro subjekty mohou být dále užitečné informace o daňové optimalizaci a o možnostech, které lze v rámci podnikání využít. Lze říci, že diplomová práce může posloužit jako „manuál“ nebo jako podklad pro další rozhodování.

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

- [1] DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2017: přehledy, daňové a účetní tabulky*. Praha: Grada, 2017. 208 s. ISBN 978-80-271-0421-5
- [2] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2017*. Praha: Grada, 2017. 144 s. ISBN 978-80-271-0424-6
- [3] DUŠEK, Jiří. *DPH 2017: zákon s přehledy*. Praha: Grada, 2017. 256 s. ISBN 978-80-271-0427-7
- [4] HNÁTEK, Miloslav a David ZÁMEK. *Daňové a nedaňové náklady 2017*. Praha: Grada, 2017. 236 s. ISBN 978-80-905899-4-0
- [5] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony: úplná znění platná k 1.1.2017*. Praha: Grada, 2017. 288 s. ISBN 978-80-271-0451-2.
- [6] RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2017*. Olomouc: ANAG, 2017. 1152 s. ISBN 978-80-7554-061-4.
- [7] SCHÖNFELD Wolfgang a Jünger Plenker. *Buchpaket Lexikon für das Lohnbüro und Lexikon Altersversorgung 2017*. München: Rehm, 2017. 1224 s. ISBN 978-3-8073-2587-3
- [8] SKÁLOVÁ, Jana. *Podvojně účetnictví 2017*. Praha: Grada, 2017. 192 s. ISBN 978-80-271-0423-9.
- [9] ŠUBRT, Bořivoj. *Abeceda mzdové účetní 2017*. 25. vyd. Olomouc: ANAG, 2017. 624 s. ISBN 978-80-7263-922-9.

[10] VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů. 2. vydání. 2018.* Praha: Wolters Kluwer ČR 2018. 452 s. ISBN 978-80-755-2926-8

[11] VANĚK, Michal. *Německé účetní právo v české praxi.* Praha: Leges, 2010. 128 s. ISBN 978-80-87212-52-3.

[12] WARSÖNKE, Annette. *Einkommesteuer leicht gemacht : übersichtlich – kurzweilig – einprägsam.* 3. überarbeitete Auflage. Berlin: Ernst von Kleist, 2017. 136 s. ISBN 978-3-87440-333-7.

[13] WERNER, Thomas. *Praktische Lohnabrechnung 2017 Taschenbuch – 1. Januar 2017.* München: Taschenbuch, Deutsch, Verlag: Weiss-Verlag, 2017. 410 s. ISBN-13: 9783937015576.

[14] WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. *Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik.* 9. Aufl. München: Valen, Franz, 2016. 380 s. ISBN 978-3-8006-5047-7.

Internetové zdroje

- [1] ABGABENORDNUNG *in der Fassung der Bekanntmachung vom 1. Oktober 2002* (BGBl. I S. 3866; 2003 I S. 61), die durch Artikel 7 des Gesetzes vom 2. August 2017 (BGBl. I S. 1834) geändert worden ist. Dostupné z: http://www.gesetze-iminternet.de/bundesrecht/ao_1977/gesamt.pdf
- [2] AUSFUHRRLICHE INFORMATIONEN ZU KRANKENKASSE UND LEISTUNGEN [online] 2018 [1.3.2018]. Dostupné z: <https://www.krankenkassen.de/gesetzliche-krankenkassen/krankenkassen-liste/235-AOK-Bayern.html>
- [3] BEITRAGE ARBEITSLOSENVERSICHERUNG [online] 2018 [25.3.2018]. Dostupné z: <http://esv-sva.sozvers.at/portal27/svportal/content?contentid=10007.740828&portal:componentId=gtn5297c8d4-a130-47df-b9a3-5ce944f1f4be&viewmode=content>
- [4] BEITRAGSBEMESSUNGSGRENZEN UND BEITRAGSSATZE 2016/2015 [online] 2017 [18.12.2017]. Dostupné z: <https://www.vdek.com/vertragspartner/arbeitgeber/beitragssaetze.html>
- [5] BEITRAGSSATZ PFLEGEVERSICHERUNG 2018 [online] 2018 [25.3.2018]. Dostupné z: <https://sozialversicherung-kompetent.de/pflegeversicherung/versicherungsrecht/793-beitragssatz-pflegeversicherung-2018.html>
- [6] BEITRAGS- UND VERSICHERUNGSRECHT: *Beitragsbemessungsgrenze 2017: Sozialversicherungswerte stehen fest* [online] 2018 [1.3.2018]. Dostupné z: https://www.haufe.de/sozialwesen/versicherungen-beitraege/voraussichtliche-werte-in-der-sozialversicherung-2017_240_373800.html

[7] BIC PLZEŇ – EIC. *Poskytování služeb v SRN. Příručka pro samotné podnikání českých OSVČ.* [online]. 2018 [11.1.2018]. dostupné z: http://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1682088

[8] BUNDESMINISTERIUM. *Einzelunternehmen* [online] 2017 [11.11.2017]. Dostupné z: <http://www.existenzgruender.de/DE/Weg-in-dieSelbstaendigkeit/Vorbereitung/Gruendungswissen/Rechtsformen/Einzelunternehmen/inhalt.html>

[9] BUNDESMINISTERIUM. *Einzelunternehmen* [online] 2017 [11.11.2017]. Dostupné z: <http://www.existenzgruender.de/DE/Weg-in-dieSelbstaendigkeit/Vorbereitung/Gruendungswissen/Rechtsformen/Einzelunternehmen/inhalt.html>

[10] COMPARATIVE PRICE LEVELS OF CONSUMER GOODS AND SERVICES [online] 2018 [8.1.2018]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Comparative_price_levels_of_consumer_goods_and_services

[11] DANĚ A ÚČETNICTVÍ: *Účetnictví 2017* [online] 2017 [18.8.2017]. Dostupné z: <http://www.behounek.eu/news/dane-2017/>

[12] DEUTSCHE SOZIALVERSICHERUNG [online] 2017 [11.12.2017]. Dostupné z: <http://www.deutschesozialversicherung.de/>

[13] EINKOMMENSTEUERGESETZ in der Fassung der Bekanntmachung vom 8. Oktober 2009 (BGBl. I S. 3366, 3862), das durch Artikel 3 des Gesetzes vom 2. August 2017 (BGBl. I S. 1834) geändert worden ist. Dostupné z: <http://www.gesetze-iminternet.de/bundesrecht/estg/gesamt.pdf>

[14] ERFAHREN SIE, WIE STATISTA IHREM UNTERNEHMEN HELFEN KANN [online] 2018 [21.3.2018]. Dostupné z: <https://de.statista.com/statistik/daten/studie/209211/umfrage/loehne-und-gehaelter-in-deutschland-nach-bundeslaendern-und-geschlecht-2010/>

- [15] FIRMENVAGEN-*Abschreibung leicht gemacht!* [online] 2018 [1.2.2018]. Dostupné z: <https://www.lexware.de/artikel/wieschreibe-ich-meinen-firmenwagen-bestmoeglich-ab>
- [16] FOERDERLAND.DE. *Freiberufler - Leben ohne Gewerbesteuer* [online] [15.11.2017]. Dostupné z: <http://www.foerderland.de/gruendung/gruendungsvarianten/freiberufler/>
- [17] GEWERBESTEUER (GEWST) BERECHNEN. [online] 2018 [20.2.2018]. Dostupné z: <https://www.finanztip.de/gewerbesteuer-1/>
- [18] GEWERBESTEUERHEBESATZ FUR DEUTSCHLAND [online] 2018 [21.3.2018]. Dostupné z: <https://www.gewerbesteuer.de/gewerbesteuerhebesatz>
- [19] GEWERBESTEUERHEBESATZ FUR GUNZBURG. [online] 2018 [20.2.2018]. Dostupné z: <https://www.gewerbesteuer.de/gewerbesteuerhebesatz/guenzburg>
- [20] HANDELSGESETZBUCH in der im Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 4100-1, veröffentlichten bereinigten Fassung, das zuletzt durch Artikel 190 der Verordnung vom 8. August 2017 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist. Dostupné z: <http://www.gesetzeim-internet.de/bundesrecht/hgb/gesamt.pdf>
- [21] HANDWERKSORDNUNG in der Fassung der Bekanntmachung vom 24. September 1998 (BGBl. I S. 3074; 2006 I S.2095), die zuletzt durch Artikel 283 der Verordnung vom 8. August 2017 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist. Dostupné z : <http://www.gesetze-iminternet.de/bundesrecht/hwo/gesamt.pdf>
- [22] INFORMACE K DAŇOVÉMU BALÍČKU [online] 2017 [28.8.2017]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-placeni-dani/Informace_k_danovemu_balicku.pdf
- [23] JAKÉ VÝDAJE SI MŮŽE UPLATNIT OSVČ. *Finance.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-11-11]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/252605-jake-vydaje-si-muze-uplatnit-OSVC/>

[24] JAK VYSOKÉ JSOU MZDY V NĚMECKU A KOLIK Z NICH UKROJÍ DANĚ: *Podívejte se na přehlednou tabulku* [online] 2018 [8.1.2018]. Dostupné z: <http://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/jak-vysoke-jsou-mzdy-v-nemecku-a-kolik-z-nich-ukroji-dane-podivejte-se-na-prehlednou-tabulku-1334326>

[25] JAK VYSOKÉ JSOU MZDY V NĚMECKU A KOLIK Z NICH UKROJÍ DANĚ? *Podívejte se na přehlednou tabulku* [online] 2018 [11.1.2018]. Dostupné z: <http://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/jak-vysoke-jsou-mzdy-v-nemecku-a-kolik-z-nich-ukroji-dane-podivejte-se-na-prehlednou-tabulku-1334326>

[26] KRAFTFAHRZEUGSTEUERGESETZ in der Fassung der Bekanntmachung vom 26. September 2002 (BGBl. I S. 3818), das zuletzt durch Artikel 1 des Gesetzes vom 7. Juni 2017 (BGBl. I S. 901) geändert worden ist. Dostupné z: <https://www.gesetze-iminternet.de/kraftstg/BJNR005090927.html>

[27] NUTZFAHRZEUGE BIS 3,5 T ZUL. *Gesamtmasse* [online] 2018 [20.2.2018]. Dostupné z: https://www.kfz-steuer.de/kfz-steuer_nutzfahrzeuge28t.php

[28] OSVČ VÝPOČET VÝŠE POJISTNÉHO [online] 2017 [31.8.2017]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/osvc-vypocet-vyse-pojistneho>

[29] PAUŠÁLNÍ VÝDAJE PROCENTEM [online] 2018 [8.1.2018]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/pausalni-vydaje-procentem.php>

[30] PLÁTCE DPH DAŇOVÁ EVIDENCE [online] 2017 [20.7.2017]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/platce-dph-danova-evidence.php>

[31] PODNIKÁNÍ – NÁHRADY ZA SOUKROMÉ VOZIDLO [online] 2018 [15.1.2018] Dostupné z: http://www.help1.cz/clanek_vydaje_na_auto_pri_podnikani-nahrady-za-soukrome-vozidlo.html

[32] PRŮMĚRNÉ MZDY – 4. čtvrtletí 2017. [online] 2018 [11.1.2018]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-4-ctvtletí-2017>

[33] RECHNUNGSWESEN - PORTAL.DE. *Einnahmen-Überschuss-Rechnung: Die Besonderheiten im Detail* [online] 2017[11.12.2017]. Dostupné z: <http://www.rechnungswesenportal.de/Fachinfo/Grundlagen/Einnahmen-Ueberschuss-Rechnung.html>

[34] SAZBA POJISTNÉHO [online] 2017 [28.8.2017]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/sazba-pojistneho.htm>

[35] SLEVY NA DĚTI [online] 2017 [25.8.2017]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/490645-slevy-na-deti-2017/>

[36] SMART-RECHNER: *Kirchensteuer Rechner - Wieviel erhält die Kirche von Ihrem Bruttogehalt?* [online] 2017 [11.12.2017]. Dostupné z: <https://www.smart-rechner.de/kirchensteuer/rechner.php>

[37] THE WORLD FACTBOOK. [online] 2018 [11.1.2018]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/gm.html>

[38] THE WORLD FACTBOOK. [online] 2018 [11.1.2018]. Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ez.html>

[39] ÚČETNICTVÍ (DE) [online] 2018 [21.1.2018]. Dostupné z: [http://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Účetnictví_\(DE\)](http://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Účetnictví_(DE))

[40] UER *průměrné kurzy 2017, historie kurzů měn.* [online] 2018 [11.1.2018]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/EUR-euro/2017/>

[41] UNSRE. *Top Gebrauchtwagen Angebote.* [online] 2018 [15.1.2018]. Dostupné z: <https://www.nutzfahrzeugzentrum-offenbach.de/gebrauchtwagen/>

[42] VERSICHERUNG UND BEITRAG: *Freiwillig rentenversichert:Ihre Vorteile* [online] 2018 [5.3.2018] Dostupné z: http://www.deutsche-rentenversicherung.de/cae/servlet/contentblob/232670/publicationFile/63947/freiwillig_rentenversichert_ihre_vorteile.pdf

[43] VÝDAJE STANOVENÉ PAUŠÁLEM [online] 2017 [20.7.2017]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Ucetnictvi-a-danova-evidence/danova-evidence-vydaje-stanovene-pausalem-podvojne-ucetnictvi-jak-prokazat-prijmy-a-vydaje-osvc/Vydaje-stanovene-pausalem.html>

[44] VYMĚŘOVACÍ ZÁKLAD [online] 2017 [31.8.2017]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/vymerovaci-zaklad>

[45] WERTE DER RENTENVERSICHERUNG: *Aktuelle Zahlen aus dem Bereich der Sozialversicherung* [online] 2018 [2.3.2018]. Dostupné z: https://www.deutsche-rentenversicherung.de/Allgemein/de/Inhalt/6_Wir_ueber_uns/03_fakten_und_zahlen/01_werte_der_rentenversicherung/werte_der_rentenversicherung.html

[46] WERTE DER RENTENVERSICHERUNG: *Tabelle: Pflichtversicherte Selbstständige, alte Bundesländer* [online] 2018 [2.3.2018]. Dostupné z: https://www.deutsche-rentenversicherung.de/Allgemein/de/Inhalt/6_Wir_ueber_uns/03_fakten_und_zahlen/01_werte_der_rentenversicherung/werte_der_rentenversicherung.html

[47] ZÁKLAD A SAZBY [online] 2017 [28.8.2017]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/socialni-pojisteni-osvc/zaklad-a-sazby/>

[48] ZÁKLAD A SAZBY [online] 2017 [28.8.2017]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/dane-z-prijmu/socialni-pojisteni-osvc/zaklad-a-sazby/>

[49] ZÁLOHY NA POJISTNÉ NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ [online] 2017 [28.8.2017]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/zalohy-na-pojistne-na-duchodove-pojisteni.htm>

Další zdroje

Podklady fyzické osoby – účetní závěrky, interní účetní a neúčetní materiály podnikatele

Seznam použitých zkratk

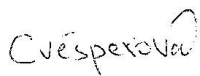
ČR – Česká republika
ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení
MD – Má dáti
D – Dal
DPFO – Daň z příjmů fyzických osob
DPH – Daň z přidané hodnoty
FAV – Faktura vystavená
FAP – Faktura přijatá
OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná
ZDP – Zákon o daních z příjmů
HDP – Hrubý domácí produkt
OSSZ – Okresní zpráva sociálního zabezpečení
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
PHM – Pohonné hmoty
VW – Volkswagen
SRN – Spolková republika Německo
AOK – Allgemeine Ortskrankenkassen
EStG - Einkommensteuergesetz
HGB – Handelsgesetzbuch
HwO – Handwerksordnung
SGB – Sozialgesetzbuch

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. 4. 2018

Bc. Denisa Cvešperová

